

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	1/4 q buza egyenértéke
500 " "	1 " " "
1000 " "	2 " " "
2000 " "	3 " " "
3000 " "	4 " " "
ezen felül	5 " " "

Részvénytársaságok, vállalatok, szövetkezetek, 3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke februári fizetésnél 680.000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj 4 aranykorona = 60.000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Aszociáció tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: Buday Barna
Társaszerkesztő: Rothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Időleges előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Egy évre	200,000 K	Egy évre	320,000 K
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	50,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak napiári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 99-33

TARTALOM:

- Német gazdák nagygyűlése.
- Hízlalási hitel.
- Tárca. Gazdaságaink Finnországban. (Stolp Ödön)
- A Fleischmann-féle bokorbarb termelése. (Dworák Károly)
- Ujabb tapasztalatok a hazai rizstermelési kísérletek köréből. II. (Szabó Lajos)
- Uj rendeletek.
- Levelszekrény. (Fiziatató és sertéshizlaló együttes elhelyezése.)
- A gazdaközönség köréből.
- Burgonyabehozatal és a burgonyarak. (Kern Hermann)
- Fegyver közlemények.
- Időjárás.
- Főzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői hírek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A XXXIV. tenyészállatkiallításra és vásárra szóló bejelentések lezárása.

A rendező-bizottság a f. évi március hó 21., 22. és 23-án a tenyész- és haszonállatvásárláson rendezendő, díjazással egybekötött XXXIV. országos tenyészállatkiallításra és vásárra szóló bejelentéseket a határidő lejártával lezárta. Minthogy a rendelkezésre álló épületek már az eddigi bejelentések anyaga betölti, sőt meghaladja, újabb bejelentéseket nem vehetünk tudomásul. Baromfi-bejelentéseket még elfogadjunk február hó 28-ig. A bejelentési lapokon levő és kifogásolt hiányokat mielőbb pótolni kérjük. Ha valamelyik bejelentő bármily okból a részvételtől lemondani kíván, vagy a bejelentett állatoknál kevesebbet tud csak felhozni, azonnal értesítést kérünk, más tenyészetek részvételének lehetővé tétele érdekében.

Jeszenszky Pál s. k.,
a tenyészállatvásárrendező-bizottság elnöke.

Tenyészállatbeszerzési hitel.

A tenyészállatvásárrendező-bizottság előterjesztése folytán az OMGE vezetősége tárgyalásokat indított a célból, hogy az idej tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzések hitel biztosítása révén megkönnyíthessék, illetve lehetővé váljanak. Lépéseket tettünk annak érdekében, hogy a Nemzeti Bank, vagy a Pénzügyi Központ a tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzések céljára — ami a gazdahitel legtipikusabb esete — lehetőleg kedvező kamatfeltételek mellett megfelelő hitelkeretet engedélyezzen, amely vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, vagy a Budapesti Takaré- és Vásárpénztár R.-T. zsrójával bocsáthatnák a gazdaközönség rendelkezésére. Abban a nem remélt esetben, ha az állat-tenyészésünk fejlesztésének szolgálatában álló erre a fontos közérdekű célra sem a Nemzeti Bank, sem a Pénzügyi Központ külön hitelkeretet nem tudna

rendelkezésre bocsátani, a Budapesti Takaré- és Vásárpénztár R.-T. az ügy érdekében készséggel vállalkozik a tenyészállatvásárral kapcsolatban felmerülő hitelszükséglet kielégítésére a következő feltételek mellett:

1. A váltó 3 óra szől, további 3 hónapos prolongáció mellett.
2. A váltót úgy az eladó, mint a vevő aláírja, az eladó mint kibocsátó, a vevő mint elfogadó, a R.-T. pedig mint forgató.
3. Az évi kamat 20 és fél százalék.
4. A R.-T. természetesen fenntartja magának a jogot az eladó és vevő bonitásának elbírálására, amit azonban a helyszínen azonnal, a lehető előzékenységgel fog eszközölni.
5. Községek részére is hajlandó hitelt nyújtani, ha a képviselőtestület által hozott és az alispán által jóváhagyott jogerős határozatot írásban bemutatják.
6. Azok a gazdák, akik a gazdasági életben és kereskedelmi forgalomban kevésbé ismertek, hozzanak magukkal telekkönyvi kivonatát, vagy más vagyoni helyzetükről megbízhatóan tájékoztató irást, vagy pedig erre nézve információt nyújtó ismert gazdákat, vagy hatósági személyeket (gazdasági felügyelőket). Még célszerűbb a hitelkérvénybe vétel tervét előre bejelenteni a Budapesti Takaré- és Vásárpénztárnak (Budapest, IX., Marhavásártér) előzetes információszerezés céljából (ennek költségeire 150,000 K. egyidejűleg ugyanoda beküldendő).

Ezek szerint a tenyészállatvásári forgalom céljaira a hitel már biztosítva van. Ha a Nemzeti Bank, vagy a Pénzügyi Központ kedvező feltételek mellett hitelkeretet nyújt, úgy természetesen a kamat megfelelően alacsonyabb lesz, a többi feltétel azonban lényegileg ugyanaz marad. A 20¹/₂% kamat a legkedvezőtlenebb határt jelenti, míg ha a Nemzeti Bank pénzt bocsátana rendelkezésre, a legolcsóbb kamat évi 16¹/₂% lehetne, minthogy a kezességet vállaló bármelyik pénzügyi vezető legalább évi 4%-ot kér zsrójáért.

Budapest, 1925. február 5-én. Igazgató.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

üzemi bizottságának

március hó 6-án (pénteken) d. u. 5 órakor a Köztelek tanácsstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. I. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A finnországi földreform, szövetkezeti élet és kisgazdaságok üzemének ismertetése. A finnországi tanulmányút tapasztalatai. (Előadó: Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanár, a debreceni üzemi tanszék tanára.)
2. Németországi kisgazdaságok a Rott-völgyben. (Előadó: Prack László dr. gazdasági akad. tanár.) Budapest, 1925. február hó 22.

Székács Elemér s. k.,
a bizottság elnöke.

Német gazdák nagygyűlése.

A németbirodalmi gazdaszövetség múlt héten tartotta Berlinben nagygyűlését kapcsolatban a gazdaszövetségének első közgyűlésével. Erre a gazdaszövetség németbirodalmi gazdaszövetség tagjai oly nagy számban sereglettek fel a birodalom minden részéből, hogy egyidőben négy helyen is kellett nagygyűlést tartani, mely célra Berlin legnagyobb befogadóképességű színházait és egyéb termeit vették igénybe s mind a négy gyűlésterem zsúfolásig megtelt az ezerszámra Berlinbe sereglett német gazdákkal.

Az egyik nagygyűlésen Kalkreuth gróf, a másikon Hepp, a birodalmi gazdaszövetség két elnöke elnökölt, míg a másik két gyűlésen a vezetőség más tagjai irányították a tárgyalásokat. Valamennyi nagygyűlésen a leglelkesebb hazafias hangulat uralkodott s az egybegyűlt gazdák őszinte szeretettel ünnepelték népszerű vezéreiket, valamint a gazdaszövetség helyi szervezeteinek elsősorban egybesereglett kiküldötteit, a német agrártábor jövő reményeit.

Hogy a háborúvesztés közép-európai államok gazdasági helyzete mennyi rokonvénst tüntet fel, arra jellemző, hogy a németbirodalmi gazdaszövetség napirendjén jóformán szóról-szóra ugyanazok a kérdések, ugyanazok a gondok, ugyanazok a panaszok s ugyanazok az időszerű törekvések szerepeltek, mint akár az OMGE gyűlésein, vagy az osztrák agrárközpont január hó végén lefolyt bécsi közgyűlésén. Így például Kalkreuth gróf elnök nagyszabású és viharos tetszéssel fogadott előadásában a német gazdaszövetségnek abból a régi követelemből és eszményéből indult ki, hogy a német közéletet teljesen a német föld termékeinek kell ellátnia s hogy a mezőgazdaságot odaig kell fejleszteni, míg ennek a feladatnak eleget tehet. Ehhez azonban a jövedelmező és gazdaságos termelés előfeltételeinek biztosítása szükséges, amit pedig erősen veszélyeztet az a nagy különbség, mely a mezőgazdasági termények s a mezőgazdasági termelőszközök áralakulása között az előbbiek hátrányára mutatkozik. A kormány vámpolitikája pedig ezt a különbséget csak fokozza, amíg a mezőgazdaság termelőszközeit előállító ipart túlzott védelemben részesíti, a mezőgazdaságot, ellenben állítólagos fogyasztói érdekből jórómán teljesen megfosztja a vámvédelemtől s a háborúból fennmaradt kényszergazdálkodás békóit sem engedi teljesen lerázni. Ez a politika — mondotta a német gazdaszövetség elnöke — a külterjes fejlődés irányába kényszeríti a mezőgazdaságot s ezen mitsem változtat az a körülmény, hogy amerikai tőzsdéi manipulációk átmenetileg felverték a gabona árát. A gazdának nem az ilyen időnkint ugrásszerűleg felszökkenő majd ismét lezuhanó árak, hanem a lehetőleg állandó, szilárd áralakulás az érdeke. Ezért a németbirodalmi gazdaszövetség az iparral arányos mezőgazdasági vámvédelmet s a német állatalományának állati járványok behurcolásától való megvédését követeli.

Nagyjelentőségű a német agrárpolitikának újabb alakulása szempontjából a birodalmi gazdaszövetség elnökének az a kijelentése, hogy a német gazdák

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest

Telefon: 107-04, 129-14, 129-15.

Helyek és képviselők:
Sopron: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága, Sopron.
Wien: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Wien, St.-Marx.
(Wirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Ungarischer Landwirte)
Sürgöny: „MAGALÉR” Wien.
Meghívásra szakértőket a helyszínrre kiküldjük!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, kő, továbbá állatok árú adás-vételével, hűtővel és kizsindósítással, bismaragi őrdékesítésével.
Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenzváros—Marhavásártér II: Sopron. II: Wien, St.-Marx.
Sertésnél: Budapest—Ferenzváros—Sertésvásártér II: Sopron II: Wien, St.-Marx.
Ugyanakkor állatárú árú: Budapest—Központi vásártér.

Mindenemű állatkiértékelés legelőnyösebben lehajnyolítunk

Mai számunk 16 oldal.

Ezen szám ára 4000 K

felfogása szerint a német kereskedelmi és vámpolitikai alapelveinek nem a kivétel minden áldozat árán való fokozására, hanem a fényűzési cikkek bevitelének lehető megátalására s a belső fogyasztásnak a német mezőgazdaság vásárlóképessége fejlesztésével való fokozására kell irányulnia. Ez a tétel teljes szakítást jelent azzal a gazdasági imperializmussal, amely Németországot Angliával és Amerikával ellentétbe sodorta s amelynek nagy része volt abban, hogy Németország fokozatosan elszigetelődött a többi államoktól, míg aztán a francia revans-eszme belesodorta a világháborúba. Kalkreuth gróf utalt beszédében a Spanyolországgal kötött kereskedelmi szerződésre, mint ennek a régi időből fennmaradt téves vámpolitikai irányzatnak egyik végzetes alkotására. Ez a szerződés ugyanis csak azért, hogy néhány német gépnek olcsóbb vámtelek mellett nyisson utat a bizonytalan értékű spanyol piacra, teljesen kiszolgáltatta a rajnavideki német börtérmetlét a spanyol borok öldöklő versenyének, a német gyümölcsstermetlét pedig a déligyümölcs-behozatalnak. E politika folytatása — mondotta a szónok — virágzó német gazdaságok s egész vidékek pusztulására vezetne. S vajjon nem áll-e ugyanez az igazság a mi viszonyainkra nézve is? A német gazdaszövetség elnökének nagyszabású beszédében a második főkérdés a mezőgazdasági hitel ügye volt. Sürgette a német mezőgazdaság részére olcsó és hosszú lejáratú hitel biztosítását, a járadékbank kizárólag mezőgazdasági hitelérdekeket szolgáló intézetébe való átszervezését s kifejtette, hogy a mezőgazdaság részére Németországban is nélkülözhetetlen külföldi hitelt csak mint ezen az egyetlen szerven keresztül áramló vérfrissítést tartja a német mezőgazdaság ereztébe beocsáthatónak. Együttal óva intette a német gazdákat drága hitelnek könnyelmű igénybevitelétől s hangoztatta, hogy a jelenlegi viszonyok között a gazdának csak olyan beruházásokra ajánlatos megfelelő feltételek mellett hitelt igénybe vennie, melyek az üzemek keretében gyorsan realizálhatók. Ellenben birtokvásárlás céljára, hosszabb idő után, érvényesülő beruházásokra, kivált pedig adófizetés céljára, veszélyes hitelt igénybe venni s a hitelképességet kihasználni.

Ezután az adópolitikáról beszélt a német gazdaszövetség elnöke s kifejtette, hogy a német gazdák teljes tudatában vannak annak, hogy a veszített háború következményeit fokozott adóterhek alakjában viselniük kell, csupán azt követelik, hogy az adóterhek arányosan oszlassanak meg valamennyi termelőosztály között s ne bénítsák meg a termelést. Szólt még Kalkreuth gróf a középosztály-

kérdésről is, kifejtve, hogy a mezőgazdaság teljesen tisztában van a középosztály minden rétegének nagy kulturális jelentőségével, éppen ezért készséggel támogatja is azokat a nemzetközi tőke rabigájától való védekezésükben. Végül a követelések és tartozások felértékelésének kérdését is szóváltotta a német gazdaszövetség elnöke és tiltakozott minden olyan kísérlet ellen, mely a felértékelést egyoldalúan csak a mezőgazdaság terhére, a zálogleveleknél való sültán meg, az állami és egyéb magántartozásokat pedig figyelmen kívül hagyja.

Felemlítjük még, hogy a többi nagygyűlések elnöki és előadói előterjesztéseiben az említett kérdéseken kívül szóba került annak szükségessége is, hogy a vasúti tarifapolitika szorosabb kapcsolathozassék a termelői s főként a mezőgazdasági érdekekkel, továbbá, hogy mindegyik gyűlésen meleg és meggyőző szavak hangzottak el a mezőgazdasági munkások és munkások érdekközösségéről és szoros érdekkapcsolatról, melyről Wolff, a német mezőgazdasági munkásszervezet elnöke így nyilatkozott, hogy az kötelességtudáson és hűségen alapuló munka szerződéses viszonya. De különösen ki kell emelnünk a német gazdaszövetség szervezeti első birodalmi nagygyűlésének jelentőségét, mert ez a szervezet a föld és a mezőgazdasági munka fokozott szeretetét kívánja a jövő német gazdanemzedékbe belenevelni. Kora ifjúságuktól kezdve annyi gazdántudatot önt beléjük, annyira megismerteti velük a gazdátörvényeket s az egységes gazdaprogramm jelentőségét, hogy az ezen az iskolán keresztülment gazdajúságot mindenkor kész tartalék gyanánt állítja a hatalmas német gazdatábor mögé, mint a folyton megojuló friss erők kiapadhatatlan forrását s a példás német szervezkedésnek az agrárszeme diadalát szolgáló hatalmas eredményét.

Hizlalási hitel.

Habár lassan és nehezen, de mégis csak mutatkozik valamelyes haladás a mezőgazdasági hitel terén. A Magyar Nemzeti Bank alapszabályainak a hathónapos agrárvaltók leszámítására vonatkozó nagyföntosságú pontozatai után addig is, míg hosszabb lejáratú, olcsó kamatozású beruházási hitelt külföldi tőke segítségével biztosítani sikerülhet, több oldalról történtek és történnek örömdetes és sokat ígérő kezdeményezések a mezőgazdasági üzemi hitel-szükségleteinek egyik-másik vonatkozásba való ki-elégítésére.

Legújabbán a földművelésügyi miniszter 30.144. számú átiratában arról értesíti az OMGE-t, hogy

sikerült a hízalással foglalkozó hitelképes gazdák és állatkereskedők részére 10 milliárd K-s hitelkeretet biztosítani. Külkereskedelmi forgalmi statisztikánk adatai ugyanis azt mutatják, hogy a kommunizmus bukása után 1922-ig bezárólag állandóan emelkedő élőállatkivitelünk 1923. óta fokozatosan esőskken. Ennek oka nem a tenyésztés hanyatlásában, hanem abban rejlik, hogy mezőgazdaságunk valamennyi üzemágának termelési költségei az utóbbi években köztudomás szerint oly nagy mértékben emelkedtek, hogy többek között éppen a belöldi élőállatárak is fokozatosan elvesztik versenyképességüket az egyébként is kedvező természeti feltételek folytán, lényegesen olcsóbban termelő szerb és román állattenyésztéssel szemben. Azokon a külföldi piacokon, ahol a magyar élőállat pár éve még jóformán versenytárs nélkül állott vagy könnyen diadalmaskodott versenytársain, ma már messze túlszárnyalt bennünket a balkán államok élőállatkivitelé s félt, hogy teljesen elveszítjük piacainkat.

A mezőgazdasági érdekeltség éppen ezért sürgeti a folyamatban lévő külkereskedelmi szerződéses tárgyalások mielőbbi befejezését, mert ezektől a mezőgazdasági kivitelnek kedvezőbb helyzetbe jutását várja. A földművelésügyi miniszter azonban — igen helyesen — addig is, míg a remélt és mezőgazdaságunk fejlődése érdekében nagyon is kívánatos fordulat bekövetkezik, gondoskodni kívánt hízott állatok kivitelének előmozdításáról, minthogy kiváló minőségű hízott állataink a tetemesen fokozódott verseny ellenére jelenleg is aránylag megbízhatóban találunk külföldön kielégítő piacra. A hízott állatok nagyobbrányú kivitelét felette megnehezíti azonban az a körülmény, hogy sem a hízáló gazda, sem a hízott állatokat közvetítő kereskedelem nem rendelkezik akkora tőkével, amelyet a rendszeres hízaláshoz szükséges sovány állat és takarmány bevásárlása igényel. Ha pedig a gazda erre a célra kölcsönt akar felvenni, a hízalás egész hasznát felémésíti a drága kamat s a hízáló gazda a haszon minden reménye nélkül viselné a kockázatot. Állat-kivitelünk fejlődése pedig nemcsak az egyes hízalással foglalkozó gazdaságoknak, hanem az országnak is nagy érdeke, mert éppen a hízott állat-kivitel külkereskedelmi és nemzetközi fizetési mérlegünknek egyik jelentős és még lényegesen javítható tényezője.

Csak örömmel üdvözölhetjük tehát a földművelésügyi miniszternek azt az értesítését, hogy a pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások alapján sikerül megállapodásra jutnia a Pénzüntzeti Központtal oly értelemben, hogy a Pénzüntzeti Központ március

TÁRCA.

Gazdaszaink Finnországban.*

Írta: Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanár.

Midőn a múlt év június havában a „Köztelek” és néhány napilap lekötölte a tervbe vett finnországi tanulmányutunk programját, mindenfelől azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy miért viszem gazdaszainkat a lengyelek és finnek közé, ahol azok bizonyára nem fognak annyit tanulni, mintha akár Hollandiába, akár pedig Dániába mennének, mert ott aztán igazán „beterjes gazdálkodást” láthatnánk.

Sok gazdának t. i. vajmi ferde fogalma van a „beterjeség”-ről és ezt, valamint az „okszéri” gazdálkodást egy kalap alá fogja.

Hagytam őket, hadd beszéljenek! A jelentkezett 19 gazdasz közül 9 meg is gondolta a dolgot és visszalépett. Akkoriban még nem sejtettem, hogy éppen redukált létszámunk miatt mily pazar ellátásban lesz részünk ama öt hét alatt, amelyet külföldön töltöttünk.

Minthogy Cseh-, Lengyel-, Lett- és Esztországon át vitt az utunk Finnországba, persze temérdek vesződséggel járt a vízumok megszerzése és igazán hálás vagyok a „Mefhosz” vezetőinek, hogy bennünket hathatósan támogattak.

Julius 22-én végre elindulhattunk. Ha egyfolytában akarunk volna Finnországot utazni, akkor 102 órán át kellett volna vonaton ülnünk. Eppen ezért úgy intézkedtem, hogy az első pihenőt már Krakkóban tartjuk. Az ottani 3 napos programunkat a Jagello-egyetem mezőgazdasági fakultásának dékánja: Prof. dr. Stefan Suszycki volt oly szíves részünkre kidolgozni, valamint az ő hathatós beavatkozásának volt köszönhető az is, hogy egész Lengyelországon át (Nuszynától Krakkó-Warsón át Zengaleig) féláru jeggyel, mely a gyorsvonat II. osztályára is érvényes volt, tudtunk utazni.

*) A cikk írója a finnországi tanulmányút tapasztalatairól március hó 6-án d. u. 5 órakor előadást tart a „Köztelek” tanácsstermetében, az OMGE üzemi bizottságának ülésén.

Az ilyenmő utazási kedvezmények valóban nagyon megkönnyítik a nagy tanulmányi excursionsokat és e tekintetben sehol sem voltak velünk szemben szűkebbiek, csak itthon, Magyarországon, ahol a Budapest—Hidasnémeti-i szakaszon, mivel gyorsvonaton utaztunk, még a III. osztályra sem kaptunk féláru kedvezményt! Az esztek és lettek bezzeg nem így bántak velünk! Oda-vissza érvényes 50%-os vasúti kedvezményt adtak és mivel a Reval-Helsingfors viszonylatban az odaútaszás a csak 4 1/2 óras hajóúton majdnem annyiba került (258,000 magyar korona), mint az utazás egész Lengyelországon át, gondoltam megpróbálom, hogy visszafelé megfolyamodom a hajóutat is. A parancsnoki hidon álló öreg kapitányunk megutkozva és kérésemet előadva, ő minden további nélkül megengedte, hogy III. oszt. hajó-jeggyel az I. osztályon tehessek meg az utat.

Általában véve mindenütt nagy rokonszenvenvel fogadtak bennünket. Csak azután a mi hatóságaink is meggondolnák a dolgot és ne bannának ráleg a mindlunk megforduló külföldi diákokkal! Ezek a globetrotterok valamikor talán vezető helyet foglalhatnak el odahaza és mily jó lenne, ha majd visszaemlékeznének arra, hogy nálunk ifjúság, hatóságok és főiskolák tanárai egyaránt vállvetve azon buzgólkodtak, hogy felejtethetlenné tegyék nekik az itt eltöltött néhány napot.

A Varsóból küldött — érkezésünket jelző — táviratom valamely okból megkérvé kézbesítetvén, a rigai pályaudvaron senki sem várt bennünket. Este 9 óra lévén, nem volt sok vesztegetni való időnk és ezért egy éppen a közelben álló tányérsapkás diákhöz fordultam azzal a kéréssel, hogy jöjjen velem a főnökhöz. Ott jövetelünk célját előadva, megkértem őt, adna nekünk arra az éjjelre vagonlakást. A főnök, tekintettel arra, hogy a „testvér magyar nemzet fiáról van szó” nyomban személyesen intézkedett, hogy a köztársasági elnök szalonkocsijában tölthessük az éjjelt. Gondolom, kevés gazdász aludt még oly jójzút, mint a mi fiaink ott a rigai pályaudvaron.

Hidasnémetitől Kassán át — Orlowig megszállt területen utaztunk. Krakkóba reggel 1/46-kor értünk. A kora hajnali óra ellenére ama néhány ember között, akik az érkezőket várták, ott volt Surzycki dékán és asszisztense: Szumiec

Stanislaw, akik igazán lekötözölő szíveséggel azon fáradoztak, hogy minél kedvesebbé tegyék részünkre ama három napot, melyet programszerűen mint a krakkói egyetem mezőgazdasági fakultásának vendégei az ő kalauzolásuk mellett eltöltöttünk. A pályaudvar előtt a város fogatán és egy külön a mi részünkre megrendelt nagy idegenforgalmi autómobilban helyezkedtünk el és a még néptelen utcákon a „Dom-Akademicki”-ba (diákokthon) hajtatunk, ahol egész krakkói tartózkodásunk ideje alatt ingyen szállást élveztünk. Ez a diákokthon körülbelül 200 főiskolai hallgatónak ad hajlékot. Most kibővítés alatt áll. A diákok évenként 24 munkórát (Lembergben 48 órát) tartoznak ledolgozni. Ottlétünknek néhányan éppen deszkák lerakásával foglalatkodtak. Hogy pedig pénzük is legyen az építkezéshez, azért minden diáknak a beiratáskor 5 zlotyval (80,000 magyar korona) kell az építkezési alaphoz hozzájárulnia. A dékán addig nem látta-mozza az indexüket, míg az erről szóló nyugtát be nem mutatják. Elhelyezkedésünk után a reggelinél mindegyikünk megkapta a gépirásos programot, melynek pontos lebonyolítására Surzycki professor nagyon ügyelt.

Első utunk a régi királyi várba: a Wawelbe vezetett. Hogy oda eljuthassunk, áthaladtunk a belvárost övezett régi sáncok helyén, ahol jelenleg gyönyörűen parkirozott arnyas selymnyok terülnek el. Mivel a „Glos Naroda” egy nagyobb cikkben jelezte érkezésünket, sokan megfordultak a németi kórkárdát viselő, napsütötte arcu magyar fiúk után.

A Wawelben a régi idők sok-sok dícsősége és fájdalmas gysza elevenedik fel. A lovagkor a mi magyar Hedvigünkkel, aki valamikor ott nézte a várkastély udvarán lefolytatott lovagi tornákat, Báthori, Szobieszki kora, azután pedig az osztrák császár katonái, akik részére itt kaszárnyát rendeztek be... Most a Wawel restaurálják. Eltűntetik az „elnyomatás” minden jelét. Hogy ott mily zord következetességgel csinálják a lengyelek, arra legjellemzőbb példa a varsói gyönyörű szép ötörnyu orosz katedrális lebontása. Mikor ott jártunk, már nem esillogott a napfény a dusan aranyozott kupolákon. Az ácsok, kömüvesek gyorsan végrehajják majd a halálos ítéletet...

Eppen nézegettük a Wawel restaurálásának pályadijat nyert terveit, mikor egy javakorbeli, a régi abbékra emlé-

hó 1-től kezdve hajlandó...
nak és híz...
forgalomban...
kállított val...
ben ezeket a...
pont tagja s...
gatói aláírás...
ily váltók les...
gyobb budap...
tásra, évi 1...
kerül benyujt...
gatói aláírás...
intézetek leg...
tek pedig le...
jűkért. Így...
állat-kivitel...
15—17%-os...
kivül megtér...
százalék is n...
ennél olcsóbb...
árak normalis...
szetesen hat...
gazdák valth...
kat. A földm...
hívjuk tehát...
aránylag kedv...
lálás, tehát...
mánybeszerz...
oly módon, h...
kerülő hízott...
az forduljon...
megfelelő bor...
amennyiben a...
vételét igazol...
a hízalási hit...
tebb ismertete...
pontnál. Hogy...
zatos gazdas...
De mindenes...
17%-os kamatt...
mellett, a kül...
értékesítése m...
tődik ki.

Most jelent meg
Mezőgazdasági
tel az arany...
kamara...
mentes küldés...
könyvosztálya, B...

kezdte érdekes...
ket. A vártempl...
ket a vártempl...
kamrában, ahol...
örök dícsőséget...
A vartól lemer...
szemlélni. A Kö...
melyésége es...
jelzi csak, hogy...
patináját földi...
A híres vásáro...
tése után még...
számunkra rend...
Ez a kerek vart...
fételmetes. A le...
már fel. Nem on...
leverage a zend...
által könnyítsen...
és kihalt, de sz...
államfő Foch tá...
lengyel nemzet...
kulesait.

Az ebéd alkalm...
ben Prof. Josef...
nünk. A mel...
Kegelettel em...
amelyek a lengy...
lengyel magyar...
Krakkó nevezet...
megtekintésével...
auton és lengy...
lófogatokon k...
kertészeti tansz...
tal igen tanuls...
zöldségfélék m...
terményei oly j...
és gyakorlati k...
Imen elment...
czynski et Comp...
A telep vez...
s

Szuperfoszfátot,
40% kálisót, mézsnitrogént, thomassalakat,
chilisalétromot, kénsavas ammóniákat.
Mindennemű műtrágyaféléket

legolesóbban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Alapított: 1898

Telefon: 7-60

Melis és Pintér

Szombathely-Budapest

Budapest, V., Széchenyi-utca 3.

Postafiók 5. sz. Hivatal 115. fiók

Sürgőnyclm: Sattva 1585

Tava

ló.

eredeti és

GR

hó 1-től kezdve egyelőre 10 milliárd koronás keretben hajlandó hízallással foglalkozó hitelképes gazdáknak és hízott állatokat beföldön vagy külföldön forgalombahozó állatkereskedőknek szabályszerűen kiállított váltóit leszámításra elfogadni, amennyiben ezeket a váltókat valamely, a Pénzüntézet Központ tagja sorába tartozó, jóhitelű pénzüntézet forgató aláírással látja el. A Pénzüntézet Központ az ily váltók leszámításáért, ha a váltó valamely nagyobb budapesti pénzüntézet útján kerül benyújtásra, évi 1-5%-ot, ha vidéki pénzüntézet útján kerül benyújtásra, évi 2% kamatot számít. A forgató aláírást nyújtó, jóállást vállaló fővárosi pénzüntézetek legfeljebb évi 3%-ot, vidéki pénzüntézetek pedig legfeljebb évi 4%-ot igényelhetnek girójukért. Így tehát a mezőgazdasági hízallást és hízott állatkivitel előmozdítására szánt hitel legfeljebb évi 15-17%-os kamatköltséggel lesz a váltóilletélen kívül megterhelve. Bár kétségtelen, hogy ez a kamatszázalék is nagyon magas, a mai viszonyok között ennél erősebb hitelről aligha lehet szó s ha az állatárak normálisan alakulnak, ilyen kamatozása, természetesen hat hónapra szóló hitel mellett a hízalló gazdák valahogyan mégis megtalálhatják számításukat. A földművelésügyi miniszter felkérésére felhívjuk tehát hízalló-gazdaságaink figyelmét erre az aránylag kedvező hitelszerzési lehetőségre. Aki hízallást, tehát beállítani való soványállat-, vagy takarmánybeszerzése céljából hitelt kíván igénybe venni, oly módon, hogy ezt a hitelt fél év múlva a kivételre kerülő hízott állatok eladási árából térítse vissza, az forduljon váltójával a vele összekötöttségben álló megfelelő bonitású pénzüntézethez, mely azután, amennyiben a hitelnek hízallási célra való igénybevételét igazolva látja, a forgatmányával ellátott váltót a hízallási hitel keretében leszámíthatja a fentebb ismertetett feltételek mellett a Pénzüntézet Központnál. Hogy a hízallás még így is nagyon kockázatos gazdasági vállalkozás marad, az kétségtelen. De mindenesetre könnyebben bonyolítható le 15-17%-os kamattal, mint esetleg ennek a duplája mellett, a külföldi piacokon pedig a hízott állat értékesítése mindenesetre aránylag legjobban fizetődik ki.

Most jelent meg! **Fontos újdonság!**
Mezőgazdasági egyszerű számtartás, különös tekintettel az aranyérleg készítésére. Írta: **Ormány János**, ny. gazd. akadémiát tanár, kamara igazgató. — 2-ik, átdolgozott kiadás. — Ára bérmentes küldéssel 150.000 korona. — "PATRIA" R. T. Könyvszállító, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

kezdetű érdekes fejtő főpap magyar szóval köszöntött bennünket. A vártemplom apátja volt. Ő kalauzolt azután bennünket a vártemplomban, a csöndes kriptákban és a kincses kamrában, ahol különösen sok ereklye hirdeti Hedvig királynő örök dicsőségét.

A várból lementünk az egyetem legrégebb épületét megcsinálni. A Kopernikus szobrával ékesített kis udvaron mélyes csönd. Néhány állvány, deszka, festékes vödör jelzi csak, hogy itt is nagy takarítás folyik. Őt évszázad patináját fődik be csunya sárga festékekkel.

A híres vásáresernok és a Muzem Narodove megtekintése után még volt annyi időnk, hogy a tisztai kaszinóban számunkra rendelt ebéd előtt a Barbakant megtekintessük. Ez a kerek várkastély, köröskörül lőrészekkel, ma már nem felel meg. A lezárt nehéz kapuk, vonóhidak ritkán tárulnak már fel. Nem ontják magukból a zsoldos hadsereget, hogy leverje a zendülőket, avagy hogy egy sikerült kirohanás által könnyítsenek a védők helyzetén. A várudvar most üres és kihalt, de színpompás kép lehetett, amikor itt a lengyel államfő Foch tábornagnak „a németek legyőzőjének” a lengyel nemzet hődelata jelül átnyújtotta a Barbakán kulcsait.

Az ebéd alkalmából a krakkói mezőgazdasági fakultás nevében Prof. Josef Berzinski francia nyelven üdvözölt bennünket. A meleghangú felkőszöntő igazán szívünkhöz szólt. Kegyelettel emlékezett meg ama évszázados kapcsolatról, amelyek a lengyel és magyar nemzetet egybefűzték és végül lengyel magyar közös határra emelte poharát.

Krakkó nevezetességeinek és tudományos intézeteinek megtekintésével eltelve július 23-ika, másnap korán reggel autón és lengyel viselőbe öltözött kecsisok által hajtott lofogatokon kimentünk Pradnik Czerwoyba, ahol az egyetem természeti tanszékének kísérleti tere van. Érdekes és egyúttal igen tanulságos előveteménykísérletek és a különféle zöldségfélék műtrágyázása kerültek itt bemutatásra. A telep terményei oly jól értékesülnek, hogy az összes tudományos és gyakorlati kísérletek költségeit megtérítik.

Imen elmentünk Gorka Narodowa-ba, ahol a híres Buszcyński et Comp. növénytermesztő telepeit szemléltek meg. A telep vezetője egyszerű előadás keretében ismertette a

NÖVÉNYNEMESÍTÉS És VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A Fleischmann-féle bokorbab termelése.

A Fleischmann-féle bokorbab 40-50 cm. magasra nő meg és kapaszkodó indákhöz hasonló hajtásokat csak kivételes esetekben — igen bő nyári csapadék mellett — növel, de akkor is csak csökevényesen. A hajtások összefonódásától sohasem kell tartanunk. A szár elágazódási pontjának magassága a föld felszínétől 6-8 cm.; egy-egy növény hüvelyszáma 60-80-110, melyek mindegyikében 3-5 mag foglal helyet. A lomb alatt rejtőzködő virágok színe fehér, a hüvelyeké éretlen állapotban világoszöld, éretten sárgásfehér.

Ez a babfajta szántóföldi termelésre, a száraz mag értékesítése céljából ajánlható, mert bőtermőképességén kívül a magjának igen vékony, fehér héja és kitűnő ize van. Hektoltersulya 83-85 kg.; ezer szem átlagsulya pedig 200-210 gramm. Tenyészideje kerekén 90 nap, mely idő alatt a betegségekkel szemben, korai fejlődésében pedig főleg a fagyval szemben a babnál lehetséges legnagyobb ellenállást tanúsítja. Sohasem láttuk még egyetlenegy bokron sem, hogy pl. a bab legveszedelmebb betegsége, a fenésedés (Gloeosporium Lindemuthianum Sacc. et Magn.) mutatkozott volna rajta.

Mindezeknek a tulajdonságainak részben a kifejlesztése, részben a tökéletesítése ama nemesítőmunka eredménye, mely a kompoli anyatelepen most már hetedik éve folyik a szigorú egyedválasztás módszere szerint. A bab feltűsára való hajlamosságát vissza kellett szorítanunk, mert a cél oly babfajta előállítás volt, amely nagyban szántóföldi termelésre is alkalmas. Az indaszerűen fejlődő bab pedig aratásig annyira egybefonódik a táblán, hogy lehetetlenné teszi egyrészt már a kapálást, másrészt a veszteség nélküli gyors és tiszta aratást. A bokor elágazatlan szárszárának lehetőleg magas volta azért fontos, hogy a fejlődő hüvelyek ne érjék a földet, hogy a földet verdes eső ne tudja rájuk feldobni a sarat. Vannak bokorbabok, melyeknél még sokkal magasabb az elágazatlan szárszár, ezek azonban nem tudják felmutatni a Fleischmann-féle bab többi kívánatos tulajdonságát.

cukorrépa nemesítését és az eredmények törzkönyvezési módját. Utóbbi azonban csak akkor mutatta meg nekünk, mikor Prof. Surzycki kijelentette, hogy tényleg gazdasági akadémiai tanár vagyok és nem egy konkurrens cég alkalmazottja. Az ebédnél, melyre Buszcyńskiékhoz voltunk hivatalosak, már néhány tipikus lengyel ételt szolgáltak fel. Azt hiszem, kevés magyar ember fog a céklalevesükkel megbarátkozni.

Délután a Garlica Murovava-ban levő nagy kertészeti falkolát, estefelől pedig a midlinki tangazdaság kísérleti terét és gazdasági majortát néztük me. Nagyon sajnáltuk, hogy a kísérleti térrel kapcsolatos kultúrterben aránylag csak rövid időt tölthetünk. Igen sok tanulságos dolgot volt alkalmunk ott megcsinálni.

Július 25-én esős időben kintaztunk Grodkowice-be, ahol Zelensky Károly vendégei voltunk. Tözegtelepek hasznosítása, növénytermesztő telep és egy szép lefejőtehenészet kerültek itt bemutatásra. Délre aztán behúzódtunk a még szemtelő eső elől a kastélyba, amelynek halljában háziasszonyunk, szül. Eötvös Lilly baronessé és történetesen éppen ott időző édesanyja oly szeretetreméltó közvetlenséggel fogadtak bennünket, hogy teljesen elfelejtettük azt, hogy immár lengyel földön, messze idegenben vagyunk. Pedig csuromvizesen, sárosan állítottunk be hozzájuk és így csöppet sem voltunk udvarképes formában. A parkettet takarító masok bizonyára nagy megrökönyődéssel nézték masnap a pompás ebéd utáni tánc nyomatát.

A krakkói állomáson aztán elbucszunk Surzycki professortól, aki az utolsó pillanatig is maga volt a megtestesült figyelemesség és szeretetreméltóság. Már elfoglaltuk rezervált helyeinket a vonatban, midőn nagy sietve utánunk jött, mindkét hóna alatt irgalmatlan nagy paksamétával és szerénykedve reánk tuszkolta az azokban hozott elemzősítát „mert hát mégis jobb, ha az már kéznél van, minthogy éjjel kelljen az uraknak érte kiszállani”. A zsebéből meg előhozott három legfrissebb magyar újságot, hogy a honi hírekről is tájékozódhassunk!

Meleg kézzorítással és háromszoros dörgő „Eljen Pista bácsi”-val bucsuztunk el tőle. Aztán megindult vonatunk Varsó felé.

A késői fagyok, melyek tavasszal néha megjelennek, alkalmat adnak annak a megfigyelésére, hogy melyik tenyésztőrsz birja jobban ezt a kártékony hatást és ezzel kapcsolatban arra, hogy a nemesítés folytán a bab fagyállósága fokozódik. Az erősen ellentálló tenyésztőrsz a fagy után is megőrzi alkatukat: az ágak és hüvelyek zárt, felfelé törekvő állását és amellet nagyobb hozamuk. Ezzel szemben a gyengén fagyálló maradandóan átalakulnak: ágazatuk inkább szétterül, rendetlenné lesz, összeviszsa görbül, a hozam pedig csökken.

A termés hozam fokozása érdekében a nemesítés célja mindig inkább a tövenkinti hüvelyszám és a hüvelyenkinti magszám növelése volt, mint a mag nagyságának fokozása. A nagyobb magvakkal együtt járt volna a durvább maghéj, a Fleischmann-féle bokorbabnak pedig éppen a finom maghéj és ezzel kapcsolatban a könnyű és gyors főzhetőség, a kitűnő zamata a jellegzetes tulajdonsága. Háziasszonyaink közül azok, akik már főztek belőle, mindig ugyanezt a véleményt nyilvánították.

A nemesítői munkálatokkal kapcsolatban évről-évre bizonyos számú kísérletet is állítunk be, melyek a termelés körébe vágnak és végeredményben megadják annak leghelyesebb módjait.

Talajigénye a tárgyalt babnak nem nagy és meg egyezik általában a bokorbab igényeivel. Legjobban kedveli a mélyebb rétegű, középkötött vályogtalajokat és különösen hálás a talaj nagyobbfokú mérszartalmával szemben. Nagyon kötött és mérszegény talajokon előnyös katasztrális holdankinti 150-200 q mérsziszap adagolása; illetőleg oly gazdaságban, amely meszezi a tábláit, legjobban a babot frissen meszezzék, vagy már meszezett táblába vetni. Természetesen sohasem irható a meszezés a babtermelés terhére, mert annak hatása egy évnél sokkal maradandóbb.

Múlt évi meszezési kísérletünkben csak régi, már több éven át a szabadban tároló, begyomosodott és kilingzott mérsziszapot tudtunk alkalmazni, kat. holdankint 150 q-t; az eredmény a meszezett terület javára így csak 36 kg. szemterméstöbblet lett kat. holdankint.

Friss istállótrágyát bab alá sohasem szabad adnunk, mert ez dus fejlődést, bőséges és sokáig elhúzódó virágzást okoz ugyan, de a magkötést valósággal lerontja. A bab nitrogénszükségletét egyébként bőven fedezik a levegőből a gyökereken elősködő nitrogénbaktériumok. Ha virágzás idején óvatosan kiemelünk a talajból egy baktérium, látni fogjuk, hogy a gyökérzete telve van 1-3 mm. átmérőjű gumóval, a nitrogénbaktérium telepeivel. Az

Varsóban, valamint Lengyelország nagyobb városaiban mindenütt az orosz uralom minden külső nyomát lázas sietséggel iparkodnak eltüntetni. Egyetlenegy muszka felírás sem jelzi már, hogy itt még 10 év előtt ők voltak az urak.

Hanem a muszka szokásokból bizony még sokat megtartottak. Szállodánkban éppen járában öltözködtünk, amikor a folyosón pokoli ordítás, dulakodás és egy női hang rémes segélykiáltása hallatszik. Persze mindannyian, ahogy voltunk, kirohantunk a folyosóra, ahol az inas a szobaasszonyt járában püfölte és fojtogatta. Szétválasztjuk őket. Pár perc múlva a jelenet ismétlődik. Újból rendet teremtünk. Csönd. Egy negyedóra múlva elhaladok a szobaasszony szobája előtt s álmétködvő látom, hogy az imént még halálos ellen-sége kedélyes együttletben vannak. A férfi egy alacsony számonlyon ülve nyugodtan türi, hogy a nő haját sűrű fésűvel kifésülje.

A magyar követségre persze benéztünk. Ottani miniszterünk: Belitska Sándor szeretetméltságtól mindnyáján el voltunk ragadtatva. Az a meleg közvetlenség, mellyel ő és a követség többi urai velünk a privát lakásán tartott ótóra teán érintkeztek, eszembe juttatta ama spanyol etikétszerű bánásmódot, melyben az orosz-japán háború előestéjén Párisban, az akkori osztrák-magyar nagykövetség részében Belitska miniszter ur minden dolgunk iránt a legmelegebben érdeklődött. Ő eszközölte ki részünkre visszatértünk alkalmából a díjtalan német vizumot és a német területen át érvényes 50%-os kedvezményt is. Csak ily módon volt lehetséges, hogy Nyugat-Lengyelországot és a német birodalomtól lekapesolt részeket átutazva, Breslauban tartuk utolsó nagyobb pihenőnket.

Varsóban történt, hogy társaságunk egy tagja vérhasban súlyosan megbetegedvén, kénytelenek voltunk őt egy ottani kórházban visszahagyni. Megint Belitska miniszterünk volt az, aki temérdek hivatalos ellóglaltsága ellenére állandóan érdeklődött hogyléte felől és mikor szerencsésen felépült, az ő szives közreműködése útján sikerült a továbbutazásához szükséges vizumokat megszereznie. Ugyan melyik régi osztrák-magyar nagykövetség jutott volna eszébe, hogy egy beteg magyar gazdással törődjék?

Tavaszi vetőmagvakat: a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárolt, arankamentes

lóhere- és lucernamagot

eredeti és elsőrendű hazai takarmány- és cukorrépa magot legolcsóbban szállít:

GRÜNFELD ALAJOS árutőzsdei bizományos, Budapest, V., Széchenyi-utca 3. Telefon: 7-80 Távirati cím: Sativa

érett növényen már hiába keressük őket, bármily óvatosan is végezzük a kimosást: a növény életműködését befejezte és nincs is szüksége több tápanyagra.

Babtermeléssel tehát pihentetjük a talajt, aminek az utóveteményben mindig mutatkozik a kedvező hatása.

A kello talajelőkészítés tavasszal — őszi mélyszántás után — természetesen épp oly fontos tényezője a hozam emelésének, mint pl. a tengerinél és ugyanugy történik.

A vetésnél a következőket kell szem előtt tartanunk: Ideje április vége, május első fele. A bab szereti a meleg földet és rövidebb tenyészidejű lévén, vetésével inkább várhatunk, mint a tengeriével.

Nem szabad a babot túl mélyen vetnünk. Ide vonatkozó kísérletünknek a múlt évben pontosan 10, 5 és 1 cm. mélyre vetett parcelláink voltak. A vetés utáni huszadik napon a 10 cm. mélyre vetett babnak növényenként még csak 2, többé-kevésbé kifejlődött levele volt, az 5 cm. mélyre vetettnek pedig 5—7. Ugyanakkor a gyökérzetek fejlettségénél ugyanezek az arányok voltak megfigyelhetők. Csépléskor a 10 cm. mélyre vetett adott kat. holdankint 816 kg.-ot; az 5 cm. mélyre vetett 876, az 1 cm. mélyre vetett pedig 882 kg.-ot.

A vetés módját illetően meg kell különböztetnünk a kisebb, kézzel művelendő területeket, a nagyobbaktól, melyeket fogatos erővel akarunk kapálni.

Az előbbi esetben ajánlatos a 25×25 cm.-es kötés, fészkenként két magot számítva, ami a Fleischmann-féle bokorbabnál kat. holdankint 36—38 kg. vetőmagmennyiségnek felel meg.

Az utóbbi esetben, nagyobb területről lévén szó, a babot sorvetőgéppel vetjük. Erre alkalmas minden olyan gép, amelyikkel tengerit lehet sorbavetni. A sortávolságot vegyük akkorára, hogy fogatos répa-kapánkkal járni tudjunk benne, de 40 cm.-nél bővebbre semmi esetre sem. A vetőmagmennyiségét gépvetésnél is 36—38 kg. kat. holdankint. A helyes vetőmennyiséget a helyszínen állapítjuk meg a csoroszályakra aggatott súlyokkal, illetőleg azok levételével. Igaz ugyan, hogy tavalyi kísérletünkben az 1 cm. mély vetés adta a legtöbb termést, de ha a táblánk már nem elég nedves, gondolnunk kell arra is, hogy túlsúlyos vetéssel nagyon hátramoszthatjuk a kelést, azért ilyenkor a 3—4 cm. mély vetés lesz a legajánlatosabb. Vetés után, ha lehet, mindig hengerezünk középnéhez hengerrel és kelés után adjuk meg hamarosan az első kapálást.

Kiegészítő, ritkítani a géppel vetett babot nem kell. A további ápolási munkákra vonatkozólag elég annyit megjegyeznünk, hogy legyen a tábla lehetőleg mindig porhanyó és tiszta.

Közöttek termelésre a Fleischmann-féle bokorbab szintén alkalmas.

Az aratás ideje július végén, augusztus elején szokott bekövetkezni, tehát a gabona betakarítása után és tengeriérésnél jóval előbb. Kiemelendő, hogy eddigi tapasztalataink szerint, melyeket Heves megyében szereztünk, az érés teljesen egyenletes, a magja pedig a legnagyobb melegben sem pereg.

Aratáshoz akkor fogunk, amikor a tábla egészen sárga és a feltalaj annyira száraz, hogy a kézzel kihuzogatott töveken föld nem marad. Célszerű az aratást kora reggel végezni, amikor a bab még vonódott, mert napközben — de kizárólag csak az arató kezének nyomására — némelyik hüvely mégis megnyílik. Fontos ezért az is, hogy a munkások egészen lent, a föld felszínénél fogják meg a bokrot, amikor kihúzzák. A babot kisebb petrencékbe rakatjuk a táblán és ezeket ponyvával megterített szekerken lehetőleg azonnal behordatjuk.

Egy kat. hold learatásához és petrencébe rakásához 5 tizórás munkanap szükséges, ha 16—18 éves lányokkal dolgoztatunk.

Ha van helyünk, tető alatt rakjuk meg az asztagot, ha nincs, akkor a szabadban; de a tetejét nagyon jól le kell takarnunk, mert a bab jobban magába veszi a vizet, mint az esőt jól levezető szálsgabona.

Ha a petrencéket váratlanul eső éri, hamar megszáradnak ugyan, de besározódnak és ha az eső tovább tart, a mag is elveszti fényes, porcellánszerű külsejét és eladásra kevésbé tetszetős, tompább fényű lesz.

A cséplés történhetik gyalogerővel vagy géppel. Ha élelmezési célokra akarjuk a babot felhasználni, akár az egész termést, akár annak csak egy részét, és van gépünk, mindenesetre géppel fogunk legelőcsöbben, leggyorsabban és legelőcsöbben végezni. A dobkosarat megtágitjuk, a verőlecek felét leszedjük és a dob fordulatszámát csökkentjük.

A gép a mag bizonyos százalékát kétfelé hasítja. Eme tört szemek kiválasztása rostával nagyon nehezen és csak tökéletesen sikerül. Sokkal szebb munkát végez egy lejtőre állított hosszú, sima asztallap, melyre a babot a magasabbik oldalról, az asztal egész hosszában járkalva, felöntögetjük. Az ép szem legurul, a félszemek az asztalon maradnak és visszafelé, tehát lejtőnek fel, lesöpörhetők az asztal másik oldalára. Ezzel a módszerrel egy férfi és két félkezes munkás 7 tizórás munkanap alatt tisztít meg egy

vagont. (A férfi a felöntő, a két lány kétoldalt az asztalt sepr.)

A kat. holdankinti szemterméshozam általában 6—12 q közt mozog.

Még egyszer kiemelve a legfontosabb mondani-valókat:

A Fleischmann-bab aprószemű és finom fehérhéjú, könnyen főzhető. Nagyban, szántóföldi termelésre alkalmas, mert bokorbab. Rövid tenyészidejű fogva alkalmas pótnövénynek is oly területeken, ahol egyéb vetést tavasszal valamilyen oknál fogva ki kell szántanunk. Előveteményben nem válogató, aratása után pedig bőven van idő arra, hogy a földet őszi alá elkészíthessük. A rendszeres megmunkált bab a legnagyobb szárazságban is oly kedvező állapotban hagyja vissza a talajt, hogy az alföldi jellegű vidékeken az ősziék legjobb és legbiztosabb előveteményének tekinthető.

Tengeri vagy cukorrépa után nem mindig sikerül a földet őszi alá kellően előkészítenünk és meggyőző képet a mondottakról igazán csak az a gazda fog nyerni, akinek alkalm van egymás mellett fekvő bab és cukorrépatartóba vetett őszi búzát látni.

Háboru előtt keresett cikk volt a fehérbab különösen olyan külföldi országokban, melyek nagyarányú tengeri hajósforgalmat bonyolítanak le. A háborús évek szétzilálták ezeket az összeköttetéseket, de a piacok megmaradtak. Ajánlatos volna, ha az illetékesek újból megszereznék őket és keresletet támasztanának az országban fehér főzelekből iránt kivitelre célokra és ezzel a babtermelést is fokoznák a kívánatos mértékig.

Kompolt.

Dworák Károly.

Újabb tapasztalatok a hazai rizstermelési kísérletek köréből.*)

(Az OMGE földművelési és növénytermelési szakosztálya 1924. november 12-iki gyűlésén tartott előadás.)

II.

Kísérleteink célja a hazai viszonyoknak megfelelő rövidebb tenyészidejű, korai, bőtermő és jó minőségű rizs előállítás. Az I. sz. 640 □-es parcellából 120 □-ölet a hazai elit és az olasz rizsek vetéséhez kiszakítottam s a fennmaradt 520 □-öl területet folyó évi május 8-án hazai rizsvetőmaggal géppel vettem el. A II. sz. parcellát ugyancsak hazai rizsmaggal ugyancsak géppel vettem el a leirt módon I. év május 8-án. A III. és IV. sz. parcellákat május 9-én kézzel vettem el a közölt módon. Az összes parcellákra kat. holdankint 80 kg. vetőmagot számítottunk.

Az I. és II. parcellán, melyet géppel vettem, a kelés egyenletesebb, majd a bokrosodás erősebb volt, mint a kézzel vetett III. és IV.-es parcellán. A II. sz. parcellán, mely tulerőben lévő gyeptörés volt, a fejlődés és bokrosodás feltűnő buja volt és ezt a tulujaságot mindvégig megtartotta, sőt az érés előtt meg is dől a ennek káros hatása a szemtermés csökkenésében nyilvánult meg.

Az I. sz. parcellán a kalászhányás július 20-án mutatkozott s utána rögtön virágzott. Az érés augusztus 20-án következett be és szeptember 2-án aratattott le a rizs. Az 520 □-öl terület adott 520 kg. I. osztályu vetőmagrízset, ami megfelel kat. holdankinti 16 q szemtermésnek.

első évben, mint már említettem, takarmánynövény káposzta vagy répa termelésével csökkenteni.

A III. és IV. sz. parcellát különleges kísérletre használtam fel. Céлом az volt, hogy a rizstermelést a szikes talajon is kipróbáljam és teljesen mostoha körülmények között nevelt rizs után nyerjek vetőmagot. Itt nem a rizstermés mennyiségének emelése volt a célom, hanem annak megállapítása, hogy csakis ingóványban termelhető-e a rizs.

Tehát, midőn a rizs már jól megbokrosodott, elvontam tőle a vizet. A talajt csak lágy állapotban tartottam, sokszor a talaj felülete cserepes volt s körülbelül 2—3 hetenkint adtam reá annyi vizet, hogy ismét ingóványyszerű legyen. A fejlődés nem állott meg, csak visszamaradt és lassubbodott. Míg a rizs többi parcellákon elérte a 70—100 cm. magasságot, addig itt csak 50—70 cm. magasságot ért el. A bugahányás és virágzás később következett be, mint az I. sz. parcellánál, de hamarabb, mint a tulujas fejlődő II. sz. parcellánál. Szeptember 15-én arattuk.

A maghozam a 900 □-öles III. sz. parcellán 220 kg. I. oszt. rizs, a 700 □-öles II. sz. parcellán pedig 156 kg. I. oszt. rizs volt.

Ezt a rizsvetőmagot, mely a legmostohább viszonyok között termelt, óhajtom a jövőben a szikes területekre vetni, mert a tapasztalatok mutatják, hogy a rizs a szikes is megterem s ha kellő mennyiségű vízzel látjuk el, kielégítő termést is ad.

A hazai rizsvetőmaggal végzett 3 éves kísérleteink azt mutatják, hogy a rizs tenyészidejében a mi éghajlatunk alatt őröndetes változás, a tenyészidő rövidülése állott be. Mert míg 1922. évben a rizset október elején arattuk és 1923. évben szeptember második felében, addig a f. évben már a rendszeresen kezelt területet szeptember 2-án arattuk le. Pedig az ideai esztendő a rizstermelésre nem volt oly kedvező, mint a tavalyi, mert az ideai tavasz és nyár jóval hűvösebb volt a múltévinél.

Ha tehát a beéredést ennyire tudjuk siettetni, ugy nem fenyeget az a veszedelem, hogy a szept. utolján és okt. elején gyakran fellépő hidegek a rizs beéredését megakadályozzák. Ezt az érésgyorsabbodást az alacsony vizállás alkalmazásának tulajdonítom, mert az alacsony vizállás mellett a talajnak megvan az a melege, amely a rizs fejlődéséhez szükséges.

A már említett I. sz. parcellából visszahagyott 120 □-öl területet a hazai elit-magvak és az Olasz. országból kapott magvak vetésére használtam fel. A vetést május 9-én eszközöltem oly módon, hogy a vetést május 9-én arasztott területre kézzel ültettem el a vetőmagot és pedig 10 cm. növény és 20 cm. sortávolságra. Ugy a hazai elitekből, mint az olasz rizsfajtákból 3—3 □-öl terület ültetett be. Az ültetés után az I. sz. parcella, amelyben a gépvetés is volt, azonnal elárasztott vízzel 10 cm. magasságig. A kezelés az egész tenyészidő alatt egyfolyóan egyenletes volt, a fejlődés kitűnő. A bokrosodás a hazai eliteknél és az olasz rizsfajtáknál jobb, mint a géppel vetett hazainál, mert emezek egyenlő tenyészterületet kaptak.

A termés eredményét a következőkben közlöm:

Sorszám	A fajta megnevezése	Bevetett terület □-öl	Bugahányás és virágzás ideje	Érés ideje	Átlagos magasság cm.	Bokrosodás	Termés		Megjegyzés
							3 □-ölon kg.	átszámítva kat. holdon kg.	
Magyar:									
1.	Hazai elit-rizs	3	július 20.	augusztus 20.	85	közepes	450	2400	tar begyű
Olasz:									
1.	Bertone	3	augusztus 1.	szeptember 9.	90	"	305	1626	"
2.	Precoce Allorio	3	" 1.	" 9.	105	"	345	1840	"
3.	" Novello	3	" 1.	" 9.	105	"	360	1920	"
4.	Maratelli	3	" 5.	" 9.	95	erős	465	2480	"
5.	Ostiglia	3	" 5.	" 23.	105	közepes	335	1788	szakállas tar begyű
6.	Originario	3	" 12.	" 23.	90	"	275	1466	"
7.	Onsen	3	" 14.	" 23.	90	erős	195	1040	"
8.	Americano 1600	3	" 16.	október 4.	80	közepes	235	1253	"
9.	Chinse	3	" 16.	" 4.	95	erős	245	1306	"
10.	Nero Vialone	3	" 20.	" 4.	100	"	270	1440	"
11.	Precoce Giallo	3	" 26.	" 4.	75	közepes	030	160	"

A II. sz. parcella csak augusztus 3-án hánnya ki bugáját s aratása csak szeptember 25-én volt eszközölhető. A sok bugában kevés volt a tökéletes szem, tulok a léha s a 700 □-öl terület csak 270 kg. I. osztályu szemet adott. E kísérlet is igazolja azt, hogy a tulerős nitrogéntartalmu talaj csak a szárat és levézetet fejleszti s a szem fejlődésére káros hatással van. Az ily természetű talaj erejét tanácsos az

* Az első részt lásd a „Köztelek” február hó 22-iki 15-ik számában. Szerk.

A kísérletek mutatják, hogy a hazai rizs termése a kiválasztás által mily nagy termésmennyiséget eredményez, s a rendszeres kiválasztás által a hazai rizsvetőmagot mennyire tudjuk javítani.

Az olasz rizsek eredménye mutatja, hogy öt fajta és pedig a Bertone, Precoce Allorio, Precoce Novello, Maratelli és az Ostiglia a hazai viszonyoknak ugy az érést illetően, mint a termés nagyságát illetően tökéletesen megfelel. A szemek szépen fejlődöttek, hosszabbak mint a régi hazai rizs szemek.

Ezekkel a m foglalkozni, ho

Tudjuk, hog szükség, de la kánkat, mert e visszik elöbbr javára fog szol is azt igazolj igenis van

Előadás: jövedelmét sz karoljuk fel a olyan területek hoztak, kísérlet jövedelmét ne tegyük.

Sok terület v vízzel vannak l nedvesebb eszt sen alkalmatlan megvan, a rizs eddig nélkülöz

Vetek a leg akkor, amidő Egy beállítot nyugodtan ter tapasztalatmm harmadik évbe hogy egy éven rajta, nehogy t s a különböző v mas területet.

A rizstelepek feleségeket, m kapásokat, répa érhetünk el, m a szükséghez n

Kötelességem adózom két m gazdasági inté nemisítő segéd és átérve a k kísérletezési m Tapidgyörgye

(Pénzügyi helyg desi és más közv kamalláb márcus bevallás. — 17 államadóssági emk

Pen

A kereskedelem intézkedése értelm adóhelyeket, ok irlapokat a posta irlapokat csak a levő, utlevélirapó ság szekhelyen k fuvarlevélirapoka számu postahivata csak a bíróságok rólág a postagazg pénzügyi helygok sára feljogosított sítására is fel van eladási jutalékok e

Jótekonycelu, köz

A törvény érte felülvizsgálni az és alapok pénz gazdálkodását, az adományok gyűjté től kezdve bárm Továbbá ugyane a Pénzügyeti Köz közérdeku egyesül illetékes miniszter pénzkézelésének, k a felülvizsgálat.

FOR

CHI
Angolk
F
takarm
H
foszforsavas

Ezekkel a magvakkal fogunk a jövőben tovább foglalkozni, hogy a kitűzött célt elérjük.

Tudjuk, hogy évek fáradságos munkájára lesz szükség, de lankadatlan kitarással végezzük munkánkat, mert ezzel is a magyar kísérleti ügyeket visszük előbbre s az elért siker is szeretett hazánk javára fog szolgálni. A fent kimutatott eredmények is azt igazolják, hogy hazánkban a rizstermelésnek igenis van létjogosultsága.

Előadásomnak az a célja, hogy a nekünk nagy jövedelmet szolgáltató kalászosok csökkentése árán karoljuk fel a rizs termelését, hanem az, hogy az olyan területeken, melyek eddig jövedelmet nem hoztak, kísérletezzünk a rizs termelésével, hogy a jövedelmet nem adó területeket is jövedelmezővé tegyük.

Sok terület van Csonka-Magyarországon, melyek vízzel vannak borítva, vagy túlnedvesek s különösen nedvesebb esztendőkből szántóföldi művelésre teljesen alkalmatlanok. Ezeket a területeket, ha a vízünk megvan, a rizstermelés szolgálatába állíthatjuk s az eddig nélkülözött jövedelem adására kényszeríthetjük.

Vétek a legkisebb vizet is fel nem használunk akkor, amidőn azzal jövedelmünket fokozhatjuk. Egy beállított rizstelepen két éven keresztül egész nyugodtan termelhetjük a rizst, sőt mint a farmosi tapasztalat mutatja, rendszeres gyomlálás mellett a harmadik évben is, de azután föltétlenül szükséges, hogy egy éven át szárazföldi művelést végezzünk rajta, nehogy túlságosan elposványosítsuk talajunkat s a különböző vizigymok fejlődésének adjunk alkalmas területet.

A rizstelepeken nagyon jól termelhetünk takarmányféléseket, mint vörösheret, zabosbükkyönt, vagy kapásokat, répát, káposztát stb. Itt nagy termékek érhetünk el, mert ha nagy a szárazság, időközönként a szákséghez mérten vízzel elárasztjuk.

Kötelességemnek tartom, hogy hálás elismeréssel adozzam két munkatársamnak, *Seres János* farmosi gazdasági intézőnek és *Rössler Károlyi* növény-nemesítő segédítésznek, kik a nemes célt megértve és átértve a legnagyobb lelkesedéssel támogatnak kísérletezési munkámban.

Tapiógyörgye, Abrahámtelek.

Szabó Lajos
urad. tisztartó.

Uj rendeletek.

(Pénzügyi bélyegek árusítása. — Jótékonycélú, közművelődési és más közérdekű egyesületek felülvizsgálása. — A buza-kamatláb márciusi átcsatolási kúlsa. — A kisbirtok adóbevallása. — Uj pipadohány. — Háboru előtti magyar államadósági címletek letébe helyezése. — A tüzkő adója.)

Pénzügyi bélyegek árusítása.

A kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek együttes intézkedése értelmében március hó 1-től kezdve a forgalmi adóbélyegeket, okmánybélyegeket, váltó- és marhalevel-úrlapokat a postahivatalok fogják árusítani. A halászjegy-úrlapokat csak a paras, illetőleg törvényhatóság székhelyén lévő, utlevélúrlapokat pedig csak az utlevélet kiállító hatóság székhelyén lévő postahivatal tart készletben, vasuti fuvarlevélúrlapokat pedig minden nagyobb város első számú postahivatala fog árusítani. Törvénykezési bélyegeket csak a bíróságok árusítanak. Március hó 1-től kezdve kizárólag a postaigazgatóságok adnak magánfelteknek engedélyt pénzügyi bélyegek árusítására. Posta értékek árusítására feljogosított dohányárusok pénzügyi értékek árusítására is fel vannak hatalmazva. A bélyegárusítók 1 1/2%-os eladási jutalékot élveznek.

Jótékonycélú, közművelődési és más közérdekű egyesületek felülvizsgálása.

A törvény értelmében a Pénzügyi Központ tartozik felülvizsgálni az olyan jótékonycélú egyesületek, intézetek és alapok pénzügyi ügykezelését, könyvvitelét s általában gazdálkodását, amelyek az 1920. évben vagy ezt követőleg adományok gyűjtésére kaptak engedélyt, vagy amelyek 1920-tól kezdve bármely címen állami segítyben részesültek. Továbbá ugyanezek az 1920. évi XXXVII. t.c. értelmében a Pénzügyi Központ elvállalhatja közművelődési és más közérdekű egyesületek és intézetek megkeresésére vagy az illetékes miniszter felhívására az ilyen egyesület vagy intézet pénkezelésének, könyvvitelének és általában gazdálkodásának felülvizsgálását.

E rendelkezések végrehajtása céljából a pénzügyminiszter 121. számú rendelete kimondja, hogy a jótékonycélú intézetek és alapok március hó 7-ig bezárólag tartoznak legutóbbi számadásukat és vagyoni kimutatásukat, továbbá szabályzataikat egy példányt a Pénzügyi Központ elé terjeszteni s a felülvizsgálat megejtését kérelmezni. A Pénzügyi Központ a felülvizsgálatot hites revizora útján fogatosítja, aki harmadik személyekkel szemben titoktartásra köteles. A felülvizsgálattal megbízott revizor az intézet gyűléseire is meghívandó, illetve azokon résztvehet. A felülvizsgálat költségeit az illető intézmények méltányos arányban viselik. A felülvizsgálatról a kiküldött revizor a Pénzügyi Központnak jelentést tesz, amely szükség esetén az intézmény felügyeleti hatóságának tesz a tapasztalt hibák és visszajelések kiküszöbölése érdekében javaslatot.

A buza-kamatláb márciusi átcsatolási kúlsa.

A Pénzügyi Központ hirdelménye értelmében a buza-záloglevelekben folyósított, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részletei fizetésénél és a buza-záloglevelek kamatszelvevényeinek beváltásánál f. é. március havára átcsatolási kúlsa gyanánt 1 q buza értéke fejében 565,561 korona számítandó.

A kisbirtok adóbevallása.

Ismertettük lapunkban a pénzügyminiszter rendeletét az 1923. évre szóló általános kereseti adóbevallások, továbbá a jövedelmi és vagyonadóbevallások tárgyában. A rendelet egyik pontja úgy intézkedik, hogy a házbirtokok és az 50 kal. holdon aluli kisbirtokok nem tartoznak bevallást adni éppen úgy, mint ahogyan a kötelezettség alól a kisiparosok egy része is felmentették. Ez a mentesítés azonban egyáltalában nem jelenti azt, mintha akár a házbirtokok, akár a kisbirtokok mentesülének az általános kereseti adó, illetve a jöv. és vagyonadó fizetésének kötelezettsége alól. A pénzügyminiszter felmentette őket az alól, hogy bevallást adjanak, minthogy ezeknél a kategóriáknál a kivetés bizonyos becselési támpontok szerint fog megtörténni s így vállomásukra szükség nincsen. Magától értetődik azonban, hogy amennyiben az általános szabályok szerint akár általános kereseti adó, akár jövedelem és vagyonadó kötelezettsége alá esnek, ezt az adót tartoznak megfizetni, illetőleg a kivetés szabályszerűleg meg fog velük szemben történni.

Uj pipadohány.

A M. Kir. Dohányjövédék Gentry elnevezés alatt egy új dohányfajtát hozott f. hó 23-án, egyelőre csak Budapesten, forgalomba, amely a kurtaszaru pipák tömésére van szánva. Az új pipadohányt 50 grammos bádószelencékben 15,000 koronáért árusítják.

Háboru előtti magyar államadósági címletek letébe helyezése.

A 960. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy mindazok a természetes és jogi személyek, akiknek 4%-os magyar aranyjárdéki kölcsönkötvényük vagy koronajárdékkötvényük, ugyazintén 4 1/2%-os járadékkölcsönkötvényük vagy 4%-kal kamatozó magyarországi földteher mentesítési kölcsönkötvényük, vagy 3 1/2, illetve 4%-kal kamatozó magyar járadékkölcsönkötvényük, végre 4 1/2%-os városi és községi kölcsönkötvényük van, kötelesek ezeket a címleteket a szelvényekkel együtt legkésőbb f. é. április hó 15-ig az állam-pénztárnál, vagy a postatakarékpénztárnál, vagy a Jegy-banknál, vagy a Pénzügyi Központnál, vagy az Országos Központi Hitelszövetkezethél, illetve vidéken mindezek fiókjánál jegyzők kíséretében letébe helyezni. Ez a kötelezettség kiterjed azokra a címletekre is, melyek vagyonváltás-bélyeggel nincsenek ellátva. Ugyanis a Jövátételi Bizottság 1923. évi február 14-iki, 1924. évi április 23-iki és december 4-iki határozatai értelmében a trianoni szerződés 186. cikkében foglalt rendelkezések értelmében a magyar államadósági címletek végleges megosztása alkalmával csak a tényleg összegyűjtött címletek fognak Magyarországra javára számításba vétetni. A fentebb felsorolt háboru előtti magyar államadósági címleteket a pénzügyminiszter külön engedélme nélkül további intézkedésig tilos Magyarországra területéről kivinni.

A tüzkő adója.

A pénzügyminiszter 22.780. számú rendelete a tüzkő után fizetendő gyűjtőszert-adót f. hó 1-től kezdődő évről kezdve 300 aranykoronában állapítja meg, szemben a megelőző rendelkezéssel, mely tudvaleg 400 koronában állapította meg az adótételt.

LÖTÉNYÉSZTÉS
2 kötet Irtá: **DÖHRMANN HENRIK**
Ára 112.000— és postaköltség. Beszereshető a „Patria” r. t. könyvostályán, Budapest, IX., Üllői-ut. 25. sz.

LEVÉLSZEKERÉNY.

8 rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Fiaztató és sertéshizláló együttes elhelyezése.

6. sz. kérdés. Gazdaságomban egy sertéshizlálót akarok építeni. Tervezetét a „Köztelek”-ben már ismertetett németországi rendszer alapján készítettem el, melynek lényege a fiaztató és hizláló összevonása egy helyiségbe. A falmentelti részekben a hizlálórekeszek, középen a fiaztatókútriacák helyeződnek el, így aránylagosan kisebb térfogatra nagyobb mennyiségű jószág lenne elhelyezhető, ami az istálló kellő temperáltságát biztosítaná. Több igen ügyes és neves gyakorlati szakember amik az aggályának adott kifejezést, hogy a hizláló és fiaztató összevonása nem célszerű, mert a hizlók, melyeknek nagy nyugalomra van szükségük, a kocák és malacok állandó lármája folytán zavarva lesznek s ezáltal a hizlálás nem lesz oly eredményes, mintha a hizlók külön szállásban hizlaltatnának s véleményük az, hogy a hizlálást és fiaztalást el kell választani egymástól. Kérem szives felvilágosításukat, hogy a gyakorlatban melyik módszer vált be jobban s az utóbbi esetben kifejtett aggályok felérnek-e az előző módszer tagadhatatlanul nagy előnyeivel. Utólagosan megjegyzem, hogy tiszta mangalicatenyészetem van.

Sz. I.

Felelet a 6. sz. kérdésre. A megkérdezett gyakorlati szakemberek nagyon helyesen mondották azt, hogy a sertéshizlálást és hizlálást egy helyiségben együttesen elhelyezni nem okos dolog, mert az állatok az a két életfolyamata oly eltérő egymástól, mintha például egy kórházteremben helyeznénk el egy katonabandát. A hizláláshoz föltétlenül csend és nyugalom kell, viszont az ellő vagy szoptató kocának is csendes helyiség kell, különben nem tudja ezt a nehéz életfunkcióját baj és zavar nélkül elvégezni.

Az állatok tehát egymást zavarják és sem egyik, sem másik dolog nem lenne mentes bajoktól és kellemetlenségtől, ami végtére is anyagi hátrányokat jelentene, amelyek az együttes építkezés költségmegtakarításának előnyeit is lerontanák.

Mangalicák hizlálásához különben sem szükséges zárt helyiség, hiszen tudjuk, hogy nálunk még hideg télen is tudnak hizlálni nyílt szállásokban, nyáron pedig zárt helyiségben a hizlósértés még nehezebben bírni ki a meleget. Méltóztassék tehát ezt a nem szerencsés gondolatu tervet elejteni és hizlálni bármily egyszerű, de külön hizlálószállást építeni. Ajánlanám előlvasni „A sertés tenyésztése és hizlálása” című, legközelebb második kiadásban megjelenő munkát, abból a hizlálásra nézve sok hasznos utbaigazítást fog találni.

e. D. B.

A gazdaközönség köréből.

A buza-haszonbér kérdéséhez.

A „Köztelek” február 22-i számában Farkas Géza ur reflektált egy korábbi ebben a rovatban megjelent memorandumra, amelynek egyes fontos érveire szeretnék még a következőkben megfelelni.

1. Szinte fölöslegesen látszik újból hangsúlyozni, hogy a haszonbérletek mai helyzete nem azonos a háborubeli helyzettel. Akkor a háboru, vagyis a nemzet létkérdése indokolta a szerződési jogba való beavatkozást, ma nincs háboru, a nemzet léte nem forog kockán.

2. Én sohasem féltettem a konszolidációt a buza- valuta elürlésétől, mert ebből a szempontból egészen mindegy, hogyha akár holnap áttérnénk más stabil valutára, én csak attól féltettem a konszolidációt,

FORDSON-TRAKTOR HALTENBERGER VILMOS
BUDAPEST, VI., NAGYMÁZÓ-UTCA 19. Telefon: 66-15
Szánt, Hajt, Vontat petróleummal legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságokból.

CHINOIN GYÓGYSZ. ÉS VÉGY. TERM. GYÁRA H-T. UJPEST
Angolkór, csontlágulás stb. ellen **FUTOR** takarmánymész, főleg sertéseknek. **HIZAN** foszforsavas takarmánymész, polyva, törek stb. etetésénél és kutyának.
A MÉTELYKÓR biztos hatású gyógyszere a **DISTOL** 100%-os eredmény!
Köhösség és egyéb bürölösködők ellen **KOPTIN CARBOVENT.** por belhurut ellen. pálca magzatburok visszamaradásánál.

hogy a magánjogi szerződésekre beavatkozik, mert ki biztosít minket arról, hogyha ma 20 koronában állapítják meg a buza métermérszámát, hogy nem fognak-e a bérlők újabb beavatkozást kérni akkor, ha a buza lemenne 15 koronára és megfordítva.

3. Azt sem mondtam, hogy a kisbérlet nem áll üzleti alapon is, én csak azt mondtam, hogy a kisbérletek legnagyobb része ma nem üzleti, hanem szociális szempontból létesített s hogy ennél fogva kisbérletek megítélésénél elsősorban a szociális szempont a döntő.

4. Az sem áll, hogy a birtokos azért adja ki birtokát, mert ő nem tud belőle annyit kihozni, mint a bérlő. A bérbeadás fő motivuma mindenkori az volt, hogy a birtokosnak nem volt a gazdálkodáshoz elegendő forgótőkéje.

5. Farkas ur sopánkodik a kényszerkölcsönön, melyel a bérlők nem tudtak a baszonbérletekre bealkulálni. Kérdem, vajjon a birtokosok bele tudták-e kalkulálni vagyoni viszonyaikba a földbirtok-reformot?

6. Azt mondja Farkas ur, hogy a bérlőnek nincsen buzája és vennie kell, de miből? Ez sem felel meg így a valóságnak. Először, mert köztudomású, hogy nem minden vidéken volt rossz termés, másodszor mert teljesen helytelen és önkényes az a beállítás, hogy a bérlő a buzájából fizeti az egész haszonbért. Én ismerek például egy szomszédos kiválóan gazdálkodó haszonbérletet, akinek több száz göbölénynek csak egy igen kis részét kellett eladni, hogy a legmagasabb buzaár idejében a haszonbért megfizesse.

7. Az az érv, hogy a nagybérletnek azért kell prosperálnia, mert különben a bérbeadók nem tudják busás haszonra bérbeadni birtokaikat, igen különösen hangzik akkor, mikor mindenki tudja, hogy — a rendelkezéskor földreformbérleteket nem számítva — a kisbérlet mindig többet fizetett, mint a nagybérlet.

8. Arra is hivatkozik Farkas ur, hogy a gazdasági épületek karbantartása nagyobb gondot okoz a bérlőnek, mert ő tartozik azokat gondozni. Ez igazán nagyon relatív érv, mert hiszen számtalan birtokon maga a birtokos tartozik.

9. Azt is mondja az igen tisztelt Cikkiró, hogy a háborus konjunktúrát elvitték a forradalmak és a devalváció. Ha rossznyelvű volnék, azt kérdezném, hogy a Svájcba kiszállított dollárokat és frankokat is elsöpörte-e a forradalom? A pénz devalvációja csak hasznát jelentett a bérlőre, aki azt felhasználta arra, hogy magát beinstruálja, például istállóit göböllyekkel, góréit kukoricával megtöltse.

10. ad 11. azt mondja Farkas ur, hogy azt hiszi, hogy mindenki tudja mi az: egy birtokból kimenni és a befektetést otthagyni ajándékba. Továbbá azt mondja, hogy felmentve érzi magát attól, hogy ezt a kérdést bővebben magyarázza. Farkas ur nem kell hogy magát felmentve érezze, mert hiszen máris felmentette őt az a rendelet, amely kimondja, hogy a bérlőnek joga van hasznos befektetéseit megváltani.

Ennyit az objektív érvekhez. Ami pedig azt illeti, hogy a Földbérlet Országos Egyesülete nem mozgósította volna a proletárokat, mint ahogyan én azt állítom, szintén egészen objektíve akarok válaszolni, hiszen bizonyítanom ugyiszólván alig szükséges, mert eléggé bizonyítanak azok a „zöld” rópcédulák, amelyekkel a nevezett egyesület a falvak lakosságát elaraszította és amelyekben felszólítatnak az illetők, hogy a nyomtatvány szövegét kérvény alakjában leírva, azt azonnal küldjék be az illetékes hatóságokhoz. Én nem tudom elképzelni, hogy az alelnök ur bárkivel is el akarná hitetni azt, hogy ezeket a cédulákat csak a földbérlet egyesületének vidéki tagjai kapták és használták föl, hacsak az Országos Magyar Földbérlet Egyesület teljhatalmánál fogva ki nem nevezte volna megelőzőleg az egész ország lakosságát tagokul. Ugyancsak különösen hat, mikor Farkas ur arra hivatkozik, hogy a földbérlet országos gyűlésén nem lehettek proletárok, mert az oly rend-

ben és szépen folyt le. Az igen tisztelt alelnök ur, látom, sohasem olvasta még a „Népszavát”, amelyben minden egyes nagygyűlés vagy tüntető föl-vonulás alkalmából hangsúlyozva van, hogy az esemény a proletárság erejéhez és öntudatához méltó rendben és nyugalommal folyt le.

Felszólít engem Farkas ur, hogy bizonyítsam be, hogy a haszonbérlet pénzüsségeket mozgósítottak az ő céljaikra. Ugyanígy felszólíthatott volna ő engemet arra, hogy bizonyítsam be, hogy az ég kék, mert tudja, hogy az égbe nem tudok felmenni. Elképzelheti-e valaki, hogy mikor az ország legnagyobb és leggazdagabb, részben dús gazdag nagy bérlői közös céljaik elérésére szövetkeznek, hogy akkor csupán erkölcsi momentumokat vessenek latba?

Végül még csak egyet. Azt mondja Farkas ur, hogy amit Korányi írhat, azt nem írhatja más. Én most igazán nem tudom hamarosan, mert amilyen megzavart engem az igen tisztelt Cikkiró ur, hogy Korányi és Kállay egy és ugyanazon, vagy két különböző ur, azonban azt tudom, hogy Farkas ur mit akart ezzel mondani. Azt akarta mondani: „Quod licet Jovi, non licet bovi!”, miközben „Korányi” a Jupiter és én vagyok az ökör. Én igazán nagyon köszönöm Farkas urnak, hogy engem erről föl-világosított, mert most tudom, amit azelőtt nem tudtam, hogy az ökör nem is olyan buta állat. Ha ugyanis végignézek a birtokososztály mai gazdasági helyzetén és annak az utolsó évtizedekben különösen kidomborodó fokozatos leromlásán, azt látom, hogy ennek főoka nem csupán abban rejlik, hogy sokan vagyoni viszonyaik fölött élnek, mert ilyenek más társadalmi osztályokban is találhatóak, hanem főképpen abban, hogy a birtokososztály ellen mindenki összeszövetkezik, azt mindenki marja, csipí, rugja és rágja, anélkül, hogy a birtokosok keilően saját érdekeik védelmére keljenek.

Valahányszor a birtokosokkal szemben valamit el akarnak érni, elég hogy összeszövetkezzenek, hogy lármázzanak, vagy hogy pusztán a birtokosok nobilitására és nagylelkűségére hivatkozzanak, hogy céljaikat ugyiszólván minden ellenállás nélkül elérjék. Ha ezt figyelembe vesszük, nem csoda, hogy a birtokosok napról-napra fogynak, végre teljesen el fognak tűnni, hogy helyüket mások foglalják el. Ugyebár, ez igazán rossz, hamis és ököri gondolat?

Dég.

Festetics Sándor gróf.

Burgonyabehozatal és a burgonyarák.

Szmazsenka Herbert dr. nemesítő főintézőnek az OMGE legutóbbi növénynemesítő bizottsági ülésén tartott igen érdekes előadása kapcsán a burgonyabehozatalról felvetett kérdésre kénytelen vagyok növénykörtani szempontból is reflektálni és azokat a rendkívül nagy veszélyeket megvilágítani, amelyek hazai burgonyatermelésünket és nemesítésünket a külföldi behozatal által rendkívül nagy módon fenyegetik. A burgonya legveszélyesebb betegsége, amely a szomszédos államok burgonyatermelését helyenkint már teljesen lehetetlenné teszi a burgonyarák (Chrysophlyctis endobiotica Schilb.), mely főleg a gumókat lepi el és azokon különféle nagyságu és formájú dudorodásokat és eltorzulásokat képez. E kinövések felülete szemölcsös, színük eleinte világos-barna, később sötét, illetve fekete. Gyakran ezek az eltorzulások oly nagyok, hogy a tulajdonképpeni burgonyagumóból már semmi sem található és a gumó helyett csak ezek a spongyaszerű zéteső vagy rothadó torzképződmények láthatók.

Miután a burgonyarák minden új szövetet megtámad, nemcsak a gumókon, hanem különösen a földalatti részekben, mint például a stolonokon és a száraz alsó részein a fent leírt eleinte világos-barna, később sötétbarna torzképződményeket képez. Ha pedig a fiatal hajtások a földből kitörnek és különösen, ha huzamosabb időn át nedvesebb időjárás uralkodik, e fiatal hajtásokon, szárazon stb. a

burgonyarák zöld, gyakran fehéres vagy vöröses színű torzképződményeket okoz. Miután azonban a földalatti részekben a rák csak ritkábban fordul elő, rendszeren csak a földalatti részekben burgonyaszedéskor fedezhető fel, mikor a védekezés, sajnos, már késő.

A burgonyarák előidézője tudniillik egy gomba, melynek kitartó alakja (Sporangium) a torzképződményekben található és amelyekből tavaszkor és nyáron a sok milliónyi rajzó spóra keletkezik, amelyek minden új szövetet és ami a legveszélyesebb, a torzképződmények rothadásánál a talajt is fertőzik. Miután a torzképződmények szétmállott kis részecskéi a még meg nem fertőzött gumókon is megmaradnak, a talajban pedig a gomba évekig életképes marad, ilyen földről vetőgumót felhasználni, vagy ilyen földekben nem rákálló burgonyafajtákat termelni a legnagyobb veszéllyel jár.

A burgonyarák leküzdésére egyes országok, különösen Németország, Angolország, Hollandia, Franciaország, Csehország, Lengyelország, az Észak-amerikai Egyesült-Államok stb. a legszigorúbb óvintézkedéseket tették és különféle állami vagy rendőrségi rendeletekkel igyekeznek a behurcolást és a továbbterjesztését megakadályozni. Oly területeket, melyen a burgonyarák hivatalosan konstatálta, vagy ha ezek burgonyarákra gyanusak is, rögtön zár alá helyezik; onnan a burgonyának, sőt még a részeinek (lomb, szár, héj stb.) kivétel is szigorúan megakadályozzák, sőt még a burgonya feltakarmányozását és étkezési célokra való felhasználását is kerülik, miután a héjjal, hulladékkal stb. a betegséget szintén el lehet hurcolni. Ilyen területek természetét vetőgumónak egyáltalán nem szabad használni, feltakarmányozása vagy szeszfőzésre való felhasználása csakis főt állapotban a helyszínen van megengedve. Ilyen területeken csakis rakellenálló fajtákat szabad termelni, miután a talaj fertőtlenítése teljesen hiábavalónak bizonyult; a burgonyát korán kell szedni és mindenféle hulladékot, amennyire csak lehetséges, gondosan össze kell szedni és elégetni. Minden termelő a területén fellépő rák-betegséget, vagy gyanus eseteket szigorú pénzbírság és szabadságvesztés mellett köteles azonnal táviratilag az illetékes rendőrkörletnek vagy az illető földművelésügyi minisztériumnak bejelenteni, mely hatóságok azonnal 48 órán belül egy hivatalos bizottságot küldenek ki az eset megvizsgálására. Ha burgonyarák, vagy annak gyanúja megállapítatik, a terület 5–10 km.-nyi körzetben zár alá helyeztetik és itt a legszigorúbb büntetések mellett az előbb ismertetett óvintézkedéseket léptetik életbe.

A fertőzött országokból való burgonyakivitelre, de különösen a behozatalra az egyes államok a legszigorúbb óvintézkedéseket tették. Az Észak-amerikai Egyesült-Államok például Európából burgonyát egyáltalán nem engednek be, a többi állam csak úgy, ha az illető ország növénykörtani intézete egy kifogás alá nem eshető egészségügyi és származási igazolvánnyal igazolja, hogy az illető szállítmány feladás előtt a helyszínen megvizsgáltatott és a szállítmányon, valamint a származási hely 5–10 km.-nyi körzetében burgonyarák vagy még annak gyanúja sem konstatálta. Ilyen szabályszerűen kiállított egészségügyi és származási igazolvány nélkül érkező szállítmányt sok állam egyáltalán nem enged be területére, sőt még a tranzit forgalomból is kizárja, egyes államok pedig az ilyen szállítmányokat a legszigorúbb határmenti körtani vizsgálatnak vetik alá s a vizsgálatról teszik függővé ennek beengedését, visszaküldését vagy megsemmisítését.

Magyarország eddig még mentes a burgonyaraktól. Azon az egy helyen, ahol annakidején Schilberszky a burgonyarákot felfedezte (Hólak mellett Trencsénben), dacára a legszigorúbb kutatásainknak, azt nem lehetett többé megtalálni. Mikor azonban főleg azok az államok, ahonnan burgonyaszükségleteinket rendszeren fedezni szoktuk és pedig Németország, Csehország és Lengyelország, erősen meg vannak fertőzve, nagyon félt, hogy most, mikor a burgonyabehozatalt szabadabbá tették, ezekből az

országokból a

termelésünket

Felszólalás

a tenyésztők

lehető, hogy

inséges évektől

vetve, amelyek

mienknél csak

egészséges, tel

törzkönyvezt

könyvezett első

az országba. U

Angolországba

Északamerikai

Lengyelország

be magát, ahol

ezekben az

désék ellen

ijesztő. Legjob

ahonnan a leg

rendelkezésünk

gonyarákat esa

vidéken, a Raj

leteiben konsta

terjedve, a hál

Holstein, Mecl

egyes kerülete

utan már Szas

tományban, ső

ugy hogy miko

talos burgonyar

106 kerüle 4

betegségnek to

pedig elterjedés

nek, óriási lépé

hivatalos burgo

elmult év végén

904 községgel

állunk Csehorsz

országi határho

ken a burgony

hivatalos esch

81 major volt

mutatás szerin

fel és az elmult

kimutatás szerin

gyelországnak,

ki, a német stat

3 kerület van

Dániában pedig

zete 20 községg

mutatások, sajn

de köztudomású

burgonyarák e

már az 1919-ik

ügyi minisztériu

Ezek oly nagymé

behozatalt nem k

vénykörtani vizs

den szállítmány

segülyi és szár

ország a legrovi

fertőzve, hogy

telenné fog váln

Azt figyelem

különösen a ne

oda hassanak, h

ségi veszedelmét

termeléstől. Mert

fészkelni magát, a

Schwarz Gusztá

utca 3. Mindennemű

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET:

„LIGO” R.-T.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

TELEFON: 164-11

Sürgönycim: LIGORT, BUDAPEST

KEREKES ÉS TANKRENDSZERŰ

25 ÉS 50 LŐERŐS **TRAKTOROK**
80 LŐERŐS **MOTOREKÉK**

SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA
NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYERÁNT ALKALMAS
TARTÓS, ÜZEMBIZTOS NÉMET GYÁRTMÁNY

PÓTALKATRÉSZEK

1762

JAVÍTÁSOK

WD

Mig a készlet tart, gyorsárúként, kedvezményes fuvar-
díjak mellett szállítjuk anyatelepünkről a kitűnően bevált

Eredeti nemesített Székács-zabvetőmagot

Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T.

Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR

7344

Táviratcím: Nemesmag Telefon: 128-35, 76-60 és 146-20

VEGYESEK.

országokból a rákot behozzuk, amellyel burgonya-termelésünket a legnagyobb veszélynek tesszük ki. Felszólalásom tehát oda irányul, hogy különösen a tenyésztők és nemesítők kövessenek el minden lehetőséget, hogy a burgonyabehozatal — eltekintve az inséges évektől — olyan korlátozásoknak legyen alávetve, amelyek biztosítékot nyújtanak arra, hogy a miénkél csak jobb, nemesebb, bőtermőbb és teljesen egészséges, tehát csak eredeti nemesítőktől származó törzskönyvezett, illetve elismert, vagy legfeljebb törzskönyvezett első utántermésű burgonya kerülhessen be az országba. Ugyanis a burgonyarák Németországban, Angolországban, Hollandiában, Csehországban, az Északamerikai Egyesült-Államokban és a mostani Lengyelországnak főleg azon ipari vidékein fészkelte be magát, ahol burgonyát burgonya után ültettek és ezekben az államokban, a legszigorúbb óvintézkedések ellenére, a talaj fertőzése folytán elterjedése ijesztő. Legjobb mutatója ezt a Németországi példa, ahonnan a legbiztosabb statisztikai adatok állanak rendelkezésünkre. Ott az 1900-as években a burgonyarákot csak a nagy ipari gócpontokon a Ruhr-vidéken, a Rajna mentén és Westfália egyes kerületeiben konstataáltak. Onnan a burgonyarák továbbterjedve, a háború előtt már Hannover, Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Schwerin és Brandenburg egyes kerületeit megfertőzte és a háború alatt és után már Szászországban, Thüringiában, Posen tartományban, sőt Porosz-Sziléziában is jelentkezett, úgy hogy mikor Németország 1922-ben az első hivatalos burgonyarákkitűzést és térképet kiadta, már 106 kerülete 426 községgel fertőzve volt. Azóta a betegségnek továbbterjedése Németországban, ahol pedig elterjedésének megállítására mindent megtesznek, óriási lépésekkel halad tovább és az 1924. évi hivatalos burgonyarák-statisztika és térkép szerint az elmúlt év végén Németországnak már 231 kerülete 904 községgel bizonyult fertőzöttnek. Hasonlóan állunk Csehországgal, ahol a háború alatt a szászországi határhoz közel levő Schluckenau ipari vidéken a burgonyarák behurcoltatott. Az 1922. évi hivatalos eszék kimutatás szerint már 8 községben 51 major volt fertőzve: az 1923. évi hivatalos kimutatás szerint 15 községnek 111 majorjában lépett fel és az elmúlt 1924. év végén a legújabb hivatalos kimutatás szerint már 53 községre terjedt át. Lengyelországban, amely hivatalos kimutatást nem ad ki, a német statisztikai adatok szerint 1924-ben már 3 kerület van fertőzve, Hollandiának 19 községe, Dániában pedig a hivatalos jelentések szerint 6 körzete 20 községgel. A többi államokból hivatalos kimutatások, sajnos, nem állnak rendelkezésünkre, de köztudomású, hogy például Angolországban a burgonyarák évről-évre hatalmasabban tovább terjed és már az 1919-ik év végén az illetékes földművelésügyi minisztériumnak 22,222 rakhely volt bejelentve. Ezek oly nagymérvű fertőzések, hogyha a burgonyabehozatal nem köztjük a legszigorúbb határszéli növénykörtani vizsgálatokhoz és nem követelünk minden szállítmányhoz egy kifogás alá nem eső egészségügyi és származási igazolványt, akkor Magyarország a legrövidebb idő alatt olyannyira meg lesz fertőzve, hogy burgonyatermelésünk teljesen lehetetlenné fog válni.

Azért figyelmeztetem a burgonyatermelőket, de különösen a nemesítőket, hogy minden erejükkel oda hassanak, hogy ezt a rendkívüli súlyos jelentőségű veszedelmet távol tartsák a hazai burgonyatermeléstől. Mert ha a burgonyarák nálunk is befészkelte magát, azt kiirtani többé nem bírjuk.

Kern Hermann
a M. Kir. Növényélet- és Körtani
Állomás igazgatója.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-
utca 3. Mindennemű banküzletek legalényesebb lebonyolítása
és finanszírozása.

Halálozás. Récsei *Békffy Béla*, Zala vármegye volt törvényhatósági bizottsági tagja, folyó évi február hó 20-án, 67 éves korában Győrött meghalt. Hült porait folyó hó 22-én helyezték örök nyugalomra a győri köztemetőben.

Jégekarszabizottságielnökök kinevezése. *Somssich* László gróf az OMGE elnöke a jégkárfelelősi irodában társult biztosító társaságok részére az 1925. évre kárbecslő szakbizottsági elnökökké a következőket nevezte ki: *Armos Jenő* m. kir. gazd. tanácsos, Székesfehérvár. *Fabricius Endre* m. kir. gazd. főtan., OMGE főtitkár, Budapest, IX., Köztelek-u. 8. *Farkas Ferenc* fb., Pusztavért, *Forster Elek* fb., Felső-Émil fb., Solt, *Kóvody Gyula* urad. int., Pusztasas, *Kayser Vilmos* urad. int., Bak, *Lelovits Sándor* bérlő, Herény, *Liphay Jenő* fb., Nyiregyháza, *Mechwart Ernő* fb., Belecska, *Merényi Kálmán* urad. főint., Pusztagalambos, *Mersich László* bérlő, Sorokpuszta, *Mihályffy Károly* j. g. igazgató, Veszprém, *Politzer Géza* bérlő, Felsőgyörgyös, *Skalla Ferenc* m. kir. gazd. főtan., Alesuth, *Semrecsányi Béla* cs. és kir. kam., Véke, *Schlichter Izidor* urad. felügy., Budapest, *Weinrich Lajos* bérlő, Csikóhalom.

A tokaji szőlősgazdák gyűlése. A Faluszövetség f. hó 23-án tartotta zászlóbontó gyűlését Tokajon. Az ünnepélyes keretek között, lelkes hangulatban lefolyt gyűlésen közéletünk számos kiválósága s a gazdatársadalom impozáns tömege vett részt. A gyűlés kimagasló eseménye *Schandl Károly* dr. földművelésügyi államtitkár nagyszabású beszéde volt, amelyet a hallgatóság kitörő lelkesedéssel fogadott. *Schandl Károly* beszédében a mezőgazdaság összes időszerű kérdését felelte. Rámutatott a Faluszövetség által megindított mozgalom céljára, amellyel a falu népét akarja egységes erő táborkba tömöríteni. Vázolta a falu és a város kölcsönös viszonyát és hibáztatta azt a politikát, amely a falu kulturájának emelése érdekében vajmi keveset tett. Az ország ujjaépítése egyedüli helyes alapjával a népies agrárirányzat megvalósítását jelölte meg. A magyar mezőgazdaság válságos helyzetével foglalkozva rámutatott arra, hogy különösen a szőlőgazdaság helyzete a legsúlyosabb. Hivatkozott azonban arra, hogy a bajoknak részben a gazdaközönség maga az oka, mert nem támogatja kellő erővel a földművelésügyi kormányt a saját érdekei védelmében. A válság fő oka szerinte az értékesítés nehézsége. A külföldi piacokat más államok foglalták le, a magyar bort nem engedik be, így a világhírű tokaji bor pusztulásra van ítélve. E tekintetben az Ausztriával, Csehországgal és Lengyelországgal folyó gazdasági tárgyalások várható eredménye némileg enyhítően fog hatni, mert a lengyel piac különösen előnyös elhelyezkedést nyújthat a tokaji bornak. Az értékesítés lehetősége azonban csak a hitelkérdés megoldásával nyílik meg s a kormány igyekezete a hitel akadályainak elhárítására irányul. Reméli, hogy ennek megoldásával a válságos helyzet is megjavul. Hangsúlyozta, hogy a nemes borvidékek fenntartása érdekében szükséges korlátozásokat tenni olyan vidékeken, amelyek mást is termelhetnek, mint bort, és kijelentette azt, hogy amennyiben a bortörvényben olyan részletek mutatkoznak, amelyek a tokaji bor értékesítését megnehezítik, ezeket okvetlenül módosítani fogják. Ezenkívül a munkásbiztosításról és az agkori biztosítás törvénybe iktatásáról szólott az államtitkár és összetartásra egymás, iránt megértő támogatásra hívta fel a gazdaközönséget.

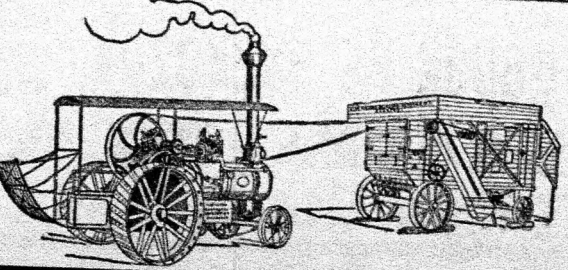
Helyzetkép. A múlt esztendei siralmas termés után a folyó gazdasági év első harmada sem sok biztatást hozott a jövő termést illetően. Az őszi száraz időjárás nagyon kedvezőtlen volt a mezőgazdaságra nézve. A kőkemény száradt föld nehezen vette be

az ekét, de minthogy esőt csak hiába várt a gazda, jól-rosszul mégis fel kellett szántania. Több helyütt ilyen száraz, rögös szántásba került a mag s nedvesség híján bizony csak csirában ment neki a télnek. A korai vetéseknek még csak jutott valami a nyárvégi esők nedvességéből, úgy hogy ezek szépen ki is zöldültek, de ezeken is meglátszik a varju, pocok és rovarellenségek kártétele, amelyek bizony sokfelé nagy pusztítást vittek végbe. A hó nélkül beköszöntő száraz fagyok azután teljesen megakasztották az amogy is nagyon lassu ütemű vegetációt. Nem lévén hótakaró, nem bokrosodhattak meg a korai vetések, a késeiek pedig még ki sem bujtak a földből, magban heverték át a télen, nagy örömlükre a varjaknak, amelyek vigan lakmározhattak tovább a duzzadt, csirában levő szemekből. De ht a télvíz fagya, amely a gazdának legnagyobb segítsége a talaj elporhanyításában, szintén elmaradt. A gőzekekszántások óriási, csontá száradt hantjainak megpuhítása, elaprózása, amit a talajszemcsék között megfagyó víz szokott végezni, szinte emberfeletti munkát ró most a gazdára, amit jól elvégezni eső híján ugyszólván nem is lehet. A február derekán beköszöntött enyhébb, itt-ott esős napok bár a növényzet fejlődését megindították, mégis a csapadék aránylag csekély voltánál fogva lényegesebb javulást nem hoztak. F. hó 22-én végre megérkezett a rég várt kiadósabb eső, amely a Meteorológiai Intézet jelentése szerint az egész országra kiterjedt. Sőt éppen az eddig mostohán járt nyugati megyéket részesítette bőséges csapadékban. Ennek folytán az őszi vetések helyzete lényegesen megjavult, a korai őszi vetések szép fejlődésnek indultak s a későbbiek is kikelltek, zöldülnek már. A tavaszi talajelőkészítő munkák végzésére is nagyon kedvezően hatott ez a bőséges csapadék, mert a rögös, hantós őszi szántások keőlen feláztak és a megmunkálásra alkalmasakká váltak. Ugylátszik a pocokjárásnak pedig valami jótékony epidémia véget vetett, mert a számuk nagyon megfogyatkozott s a megtámadott, foltos vetések is kezdik kiheverni a kart. A tavasziak vetése mondhatni országsszerte megindult, egyes uradalmak már végeztek is a zab- és árpavetéssel. Mondható, hogy a kilátások lényegesen javultak és ha az időjárás a jövőben is kedvezően fog alakulni, akkor nincs ok aggódni az ideit termést illetően.

Traktorok a tenyészállat- és gépkiallítás. Az ideit tenyészállatkiallítással és vásárral kapcsolatos gépkiallítás az évről-évre szépen fejlődő kereteket is lényegesen meg fogja haladni és szokatlanul gazdag és érdekes lesz. A gépgyárosok és gépkereskedők egyre szélesebb köre jön rá arra, hogy a reklámnak nem találhatja meg szerencsésebb és hatásosabb módját, mintha a tenyészállatvásárt meglátogató gazdák ezreinek természetben bemutatja gyártmányait és újdonságait. Így az idén nemcsak az előző évi gépkiallítások régi résztvevői vonulnak ki teljes számban, hanem új kiállítók is nagyszámban jelentkeztek, illetve nem is annyira új kiállítók ezek, mert a behozatali tilalom folytán eddig kiállítható anyaggal nem rendelkeztek és csupán ezért voltak kénytelenek néhány éven át távolmaradni. Mint-hogy most a határ felszabadult, igen sok külföldi újdonság is bemutatásra kerülhet. Különösen gazdag lesz a gépkiallítás anyaga a különféle traktorokból, ughogy egész kis traktorbemutató fog kialakulni. Így értesülésünk szerint a következő traktorok lesznek a gépkiallításban láthatók: *Ford* (Haltenberger), *Deering* (Propper S. R.-T.), *McCormick* (Dénes B.), *W. D.* motoreke (Ligo R.-T.), *Hofnerr* és *Schrantz* saját gyártmánya, *Pyramis* R.-T. által egy német gyártmány, *Avance* (Bächer-Melichár), *Ford* (Hahn A.), *Konnick* (Agrikultura), *Berna* (Szibinkits), *Puck* (M. Alt. Gépgyár), *Herkules* (Irusművek), *Romeo* (Volante autoüzem), *Fiat* (Magyar Automobil R.-T.). Hasonlóképpen sok újdonságot mutatnak majd be más

**Amerikai módszerrel készült tüköracél kormány-
lemezes egytetemes acélekéket,**
gőz- és motoros ekékhez beiktadott minta szerint készített szántóvasakat, acél-
boronákat, sima és rögtörőhengereket, fogatos kapákat, szecska- és répvágókat,
kukoricamorzsolókat, szabatosan működő **AGRAR-DRILL** vetőgépeket,
szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.
gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobil-
okat, gőzmagánjárókat, gazdasági malmokat, **szívógaz-
motorokat** 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az AGRARGLOBUS
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1137
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Távíráti cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
TELEFON: József 153-54,
József 153-76 és József 125-79

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK
Telefonok J. 39-02, 51-99 **VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK** Sürgőny cím: **VECSEYÉK.**
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

magyar himzésű bekecsék, szürök, női utazógallérok, kontyupap, kontyusalagon levő ósmagyar mintájú, színes díszítéseit gyönyörű csökölyi népviseletét. A kiállításra vonatkozóan felvilágosítással szolgál: Gábor Dénes m. kir. gazd. tanár, Csököly, Somogy vm.

Siketnema növendékek felvétele. A siketnemák debreceni áll. s. internátusos intézetének köteleésére a jövő tanévre 30 új növendék nyerhet felvételt. Vagyontalanságú szülők gyermekei ingyenes elnevelésben részesülnek. Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósága. Debrecen.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jó hírű Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abzajított fűremlentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatalozva szobáinkat 20% kedvezményt adunk. Rémi szálloda, Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.

A 42 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság zsák- és ponyvagyártat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvaköleszőintézet.

Adózási stb. szempontból előnyös mérlegét elkészíti, könyvelt rendbehozza, elsőrangú szakember. Szíves értesítést „Jó munka 7312” jellege alatt a kiadóhivatalba kérek.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Magyar Östermelő Részvénytársaság 1925. évi február hó 24-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentését a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette és elbírálta az értékesítési tartalékalapnak 400 millióval, a nyugdíjalapnak 775 millióval és a tisztviselői segélyalapnak 150 millióval való dotálását. Ezen összegek levonása után, a fennmaradó 5,002.081.250,25 korona tiszta nyereségből a közgyűlés az osztalék-tartalékalapra további 500 millió koronát utalt át és az 1924. évi osztalékok 15,000 koronában (1500 százalékos) állapította meg. A közgyűlés határozata folytán a 7. számú osztalék-szelvény f. évi március hó 2-től kezdve váltható be az intézet főpénztárána és a Magyar Államias Takarékpénztár R-T. főpénztárána (V. József-tér 14.)

Időjárás.

1925. febr. 25.

Az új év első hónapja hűsége sen ott folytatta, ahol a régi elhagyta: általában mérsékelt téli hideggel és mérték-telen szárazsággal.

Komolyabb téli hőmérséklete csak a Tiszántul felső részé- nek volt s ettől sem a hónap egész folyamán, hanem főképp- en csak a huszas napokban. A legnagyobb, de esőpán egy napig tartott hideg itt 13 fok volt, egyébként ebben az idő- szakban 10 fok körül ingadozott. Ezen a tíz napon kívül itt is és mindenütt másutt az országban jóval esékélyebb hidegek jártak, sőt a hónap elején és végén ország-szerte- nélég nagy számban fagymentes éjjelék is fordultak elő. Vélaképpen téli napnak csak az olyant szokás tekinténi, amelyen a déli órákban sem emelkedik a hőmérséklet a fagypon- t fölé. Ilyen nap januárban sokkal több volt, mint febr. Országos terjedelmében és átlagosan körülbelül a hónap háromnegyed része nem nevezhető téli napnak. A jég- vének megtöltésére az elmúlt január semmiesetre sem volt alkalmas hónapnak tekinthető. A takaratlan vetések viszont országosan meghalálták a lanyha hideget és nincs is tudom- sánk nagyobb terjedelmű és súlyosabb fagykárrol a vetésekben.

Fokozta azonban a hideg hátrányos voltát a vetésekre a vele elég gyakran együttjárt erősebb és tartós szél, mely a hónap folyamán elég gyakran jelentkezett.

Csapadék alig esett januárban. Mindössze 11 napon mu- takozott itt-ott az országban csapadék, amely mennyiségre nézve, január 30-ának kivételével, túlyomórészt csak nyom- nak mondható. A jelzett napon legalább a dunaképartú ország-szerte akkora eső járt, hogy például Mosonban 14, Győr megyében 11 és Komárom megyében 10 millimétert tett a megyei átlag. Mindenütt másutt jóval szerényebb mennyiségű eső esett, sőt Abauj-Bereg- és Gömörben egy-

általán nem esett. Ezen a legnedvesebb napon az ország területének mindössze 81%-a ázott. A többi esős nap ázott területe a legjobb esetben is csak 57%-a volt az ország területének. Ijesztően kevés volt januárban a csapadék mennyisége. A Dunántul átlagos csapadékmennyisége mind- össze 7 milliméter, de ezzel egyuttal a rekordot tartja, mert a Dunabarton már csak 6, a Duna-Tisza közén 3, a Tiszajobbparton 0,5, a Tiszabalonparton 5 és az országban is 5 milliméter volt az átlagos január havi csapadék men- nyisége. Ez a kevés nedvesség túlyomórészt eső, mert hó csak alig pár milliméternyi víztartékban jelentkezett 25. és 26-án itt-ott Dunántul.

A részletes csapadékmérleg január hóról a következő:

Table with columns for region (I. Duna jobbpart, II. Duna balpart, III. Duna-Tisza köze, IV. Tisza jobbpart, V. Tisza balpart) and precipitation percentages for various locations like Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Héves, Szolnok, Pest, Abauj, Bereg, Borsod, Gömör, Zemplén, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Arad, Csanád.

NYILTTER.

ROYAL NAGYSZÁLLODA BUDAPEST

Szobáink városi és interurban telefonberendezése elkészült

Fürdőszobák, hideg-melegvízes és szerényebb olcsóbb szobák

Földbirtokokok találkozóhelye

Gőzekekszántásra, cséplésre Elsőrendű POROSZ KÖSZÉN

Legolcsóbb „FLAMMÁ”-nál Ökvetlenül kérjen ajánlatot! 7275

Levél- és sürgőnycim: FLAMMA, Budapest, VI., Teréz-körút 43. Telefon: 43-27

A Köztelek Gazdasági Könyvtár legújabb füzetek! Rongyhakerti növények szántóföldi termelése

a csányi dinnye-, a makói hagyma, a ballinkai és fehérvár-csurgói káposzta, a ságeri paprika, a nagykorú saláta- és uborka- és a győri zöldségtermelés. IRCA: BÁNSEL ELEK

MÉG KAPHATO A KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR 1925-İK ÉVRE 31-İK ÉVFOLYAM

SZERKESZTIK: SZILASSY ZOLTÁN és BUDAY BARNA az ÖMGE igazgatói

Ára ajánlott bérmentes küldéssei 45.000 korona

Megrendelésnél kérjük az összeget előre befizetni a „PÁTRIA” r-t. könyvostá- lyának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Legújabb szakkönyvek!!!

Table listing various books and their prices, including titles like 'Mezőgazdasági egyszerű számtartás', 'Eljárás az adófelszámolási bizottság előtt', etc.

Postaküldeményeket külön felszámítjuk! "Patria" r-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

PRIMA POROSZ SZENET

szállít mezőgazdáknek hiteltre is, a Deutsch-Ungarische Wirtschaftsvereinigung A.-G., Berlin

Budapesti iroda: VI., Vilmos császár-ut 59., III. 8.

Kérjen árjegyzőket a gazdasági könyvveliteli nyomtatványokból "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

SABORSKY JÓZSEF és FIAI R-T. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 14.

Foglalkozik: ÉLŐ ÉS LEÖLT SZARVASMARHA-, BORJU-, JUH- ÉS SERTÉSBIZOMÁNYI ELADÁSSAL ÉS BIZOMÁNYI VÉTELLEL

Élősértésküldemények címzendők: Budapest-Ferencváros, Sertésvásár TELEFON: Városi iroda (interurban) József 120-25 • Sürgőnycim: ÁLBIZ BUDAPEST • TELEFON: Sertésvásáron (interurban) József 18-16

KIRSCHÉ-féle „Ideal” takarmányrépa A. KIRSCHÉ-PFIFELBACH G. M. B. H. vetőmagnemesítő-telepek magyarországi vezérképvisellets: Budapest, I., Karátsonyi-u. 3. Telefon: 173-52

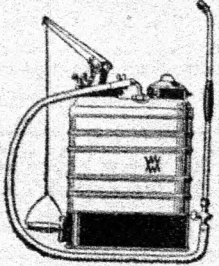
**Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA**
(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: J. 13-90)

**AJÁNLKOZIK
KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK**

számadás vezetésére, átvizsgálásra, évi mérleg, nyereség-vesztégszámla készítésére, adóalapú szolgáló jövedelmi mérleg hitelesítésére és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.
Méréselt árak, szakaszerü pontos munka, teljes titoktartás!

II.

Szőlőbőr
CSEPEL

Cukorrépához
GLOBUS

Gyümölcsfához
ARBOR

Burgonyához
PAX

jegyü magasnyomású hátipermetező a legjobb.

Gyártja:

WEISS MANFRED
ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
CSEPEL 7178

Részletes árajánlattal készséggel szolgál és kívánatra vételkötelezettség nélkül díjtalanul a helyszínén bemutatja

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. sz., I. em.
Telefon: József 153-54, József 153-76, József 125-79

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszámlájának jelentése.) 1925. február 23. A tengerentúli piacokon valamelyest javult a buza ára. A budapesti tőzsdén azonban, dacára a tengerentúlról érkező kedvezőbb árjegyzésnek, az irányzat lanyhult és a buza 5000, a rozs pedig 12,500 K.-val olcsóbbodott. A forgalom mérsékelte volt. A terményekkel piacán a forgalom szintén minimális volt, kivéve a tengerit, melyben kissé élénkebb üzlet fejlődött ki. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: tiszavidéki 5675-5700, fejmegyei és pestvidéki 5650-5675 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5725-5750, fejmegyei és pestvidéki 5700-5725, rozs 4625-4700, takarmányárpa 4000-4200, sórárpa 4700-4900, zab 4250-4400, tengeri 2600-2650, köles 2900-3000, korpá 2375-2400 K.

Budapesti liszt- és őrlménypiac. („Avena“ Mezőgazdasági Termény- és Állattérkeztető R.-T. jelentése.) Február 24. Lanyha irányzat mellett a tegnapi időszak a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás 8000-8100, nullás 7900, kettes 7700, hatos 6400, takarmányliszt 3200, korpá 2440, egyes rozsliszt 6000, 75%-os egyszéges rozsliszt 5500 K. volt kg.-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt.

Budapesti takarmányvásár. Febr. 24. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétszéná II. r. 6 80,000-115,000, III. r. csomagolásra 35,000-75,000, muhar-széná 130,000-170,000, lucernaszéná 180,000-200,000, takarmányrépa 45,000-50,000, alomszalma 50,000-70,000, zsupszalma 110,000-115,000 K.

Vetőmagvak. A magpiacon nem volt számottevő üzleti forgalom. A hüvelyesek piacán nincs kereslet, olajos magvakból 15-20 mázsás tételek kerültek forgalomba változatlan árak mellett.

Külföldi terménytőzsdék. Ujvidék, február 21. Az irányzat lanyha. Bácskai buza 475, szerémségi 460, bácskai tengeri 197'50-220, bánáti 197'50, bácskai nullás liszt 665, korpá 185 dinár volt mázsánként. — **Chicago** február 21. Az irányzat szilárd. Buza májusra 685'5, júliusra 573'7, szeptemberre 527'7, tengeri májusra 508'9, júliusra 513'8, szeptemberre 507'4, zab májusra 364'2, júliusra 372'9, szeptemberre 366, rozs májusra 631'9, júliusra 535'4, szeptemberre 465'6 cent volt mázsánként. — **New-York,** febr. 21. Az irányzat szilárd. Őszi vörösbuza 751'8, kemény 737, tengeri 533'5, liszt 981'2 cent volt mázsánként.

Budapesti vagomárvásár. 1925. évi február hó 23-én. Felhajtás 468 drb magyar, 55 drb román, összesen 523 drb nagy vágómarha. Lanyha irányzat mellett az árak az összes minőségeknél a legtöbb esetben változatlanok maradtak. Eladatlanul visszamaradt 49 drb nagy marha. Következő árakat jegyezték kg.-kint élősúlyban: Bika, jobbminőségű 12,000-14,000, kivételesen 14,500-15,000, bika, silányabb minőségű 8000-11,500, tarka hizott ökör, jobb minőségű 13,000-16,500, kivételesen 17,000-17,500, középmínőségű 8000-12,500, alárendelt minőségű 5500-7500, magyar tehén 7000-13,000, kivételesen 13,500, tarka tehén 5500-14,500, kivételesen 15,000-15,500, bívaly 5000-8500, növénydek 4500-11,000 K.

Budapesti szarvómarvásár. 1925 február 20. Felhajtás: 398 darab élő belföldi szopósborjú. A vásár irányzata lanyhább volt, az árak változatlanok. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopós: I. rendű 20,000-21,000, kivételesen 22,000, II. rendű 18,000-19,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. február 23. Felhajtás 57 darab juh, ugymint 57 drb feljavított juh. Jegyzett árak: Kg.-kint élősúlyban: feljavított juh 9200 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepiének jelentése.) A február 23-iki ferencvárosi sertésvásáron az árak kg.-kint 500-1000 K.-val emelkedtek, bár a felhajtás igen nagy volt. A nyíltvásárra 2067 sertést és 6 sülőt, a zárta 45 sertést hajtottak fel összesen, amiből a nyíltvásáron 285 sertés maradt eladatlanul. Elsőrendű öreg zsirsertés 19,000-19,500, másodrendű 18,000-19,000, fiatal nehéz 20,000-21,000, közepes 20,000-20,500, könnyű 17,000-18,500, szedett közepes 19,000-20,000, sülőt 18,000 K. volt élősúlyban kg.-kint. Vidékre a nyílt vásárról 60 drbot szállítottak el élve.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac lanyha, a londoni aukción az árak 10-15%-kal estek a legutóbbi aukció áraihoz képest. A belföldi gyapjúpiac a pénzsűke miatt teljesen üzletelen, úgyhogy három hét óta mindössze 20,000 kg. gyapjú éserült gazdát. Névleges árak 40,000-46,000 K. között váltakoznak. Elővételi gyapjúban üzlet nincs.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacon lanyha. Árak: marhabőr 15,000-16,000, borjubőr 29,000-30,000 K. kg.-kint a budapesti vágóhidon átvéve.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5500-5800, tejszínhab literje 42,000-55,000, tejfel literje 20,000-25,000, vaj kg.-ja 60,000-90,000, nagyban 55,000-72,000, tehéntúró kg.-ja 14,000-18,000, juhtúró kg.-ja 34,000-36,000, hazai ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000-100,000, nagyban 60,000-64,000, hazai grói sajt kg.-ja kicsinyben 65,000-75,000, nagyban 45,000-60,000, hazai trappista sajt kg.-ja kicsinyben 48,000-52,000, nagyban 32,000-36,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke, drb.-ja 30,000-55,000, tyúk drb.-ja 50,000-70,000, hizott ruca kg.-ja 38,000-40,000, hizott lud kg.-ja 38,000-40,000, hizott pulyka kg.-ja 26,000-28,000, libamáj kg.-ja 65,000-120,000, tojás darabja 1400-1700 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 45,000-55,000, nagyban 31,000-35,000, ponty IIa kicsinyben 35,000-45,000, nagyban 22,000-30,000 K.

Zöldgölg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 3000-5000, petrezselyem 3000-6000, zeller 4000-8000, kalarábé 4000-5000, vöröshagyma 4500-5600, fokhagyma 28,000-40,000, cékla 2500-5000, fejeskáposzta 3500-5000, kelkáposzta 4000-7000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 3800-4000, nagyban q-kint 290,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1400-2400, nagyban q-kint 135,000, karfiol 12,000-10,000, torma 14,000-

40,000, sóska 7000-10,000, spenót 9000-10,000, champion-gomba 60,000-90,000, alma 8000-20,000, körte 12,000-24,000, szőlő 36,000, dió 18,000-26,000, gesztenye 10,000-18,000 K.

Bor. A borpiac változatlan. Szesz és szeszestalok. A szeszüzlet változatlan. **Zürich,** febr. 12. (Devizazárlat.) Budapest 0'0072, Berlin 123'87 1/2, New-York 520'50, Bécs 0'00775, Prága 15'4375, London 2476'50, Páris 27'20, Milánó 21'27 1/2, Belgrád 8'40, Bukarest 2'55.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzárnyalóján számítva 14597'77 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Gy. Hatvan. A cementárakat már több szőlőgazdaság kipróbálta, így a székesfehérvári szőlőtelep is, de a gyakorlatban nem váltak be. Merevségüknél és súlyuknál fogva könnyen törnek még akkor is, ha kellő vasbetét van bennük. Szállításuk nehéz, s szállítás alatt is sok török befolyik. Helyben előállítva ugyan elmarad a szállítás, de szétördés, elhelyezés közben, valamint később is olyan kíméletes kezelést kívánnak, amilyen a gyakorlatban nehezen adható meg. Erősebb szelek is kitérődnek. Előállítás költségek sem csekélyek s ha ehhez hozzávesszük, hogy nem is tartósak, így sokkal drágábbak, mint a fakarók. Erősebb vasbetéttel s vastagabb mérettel készítve, s készítésükhöz jó anyagot és a legnegyfelelőbb keverést, arányt használva mindenesetre jobban megfelelhetnek, de így viszont annyira megrádrágulnak, hogy alkalmazásuk nem lenne gazdaságos.

E. I. Debrecen. természetvédelem tárgyában legjobb volna a Természettudományi Társulathoz fordulni. Kaán Károlynak jelent meg vagy 10 évvel ezelőtt egy tanulmánya a földművelésügyi minisztérium kiadásában: a „Természeti emlékek védelme” cím alatt. Abban is lehet egyet-mást találni a felvetett kérdésre. A madárvilágra vonatkozólag forduljon a m. kir. Madártani Intézethez (Budapest, II., Debrői-ut 15), a növények betegségei tárgyában a Növénykórtani Állomáshoz (Budapest, II., Debrői-ut 15). A rovarellenesekre nézve pedig a Rovartani Állomáshoz (Budapest, II., Kitaibel Pál-utca 1.), amelyek kiadványai adnak felvilágosítást. Egy teljes kiadvány sorozat árt 85,000 korona. J. J.

R. M. Felsőalaj. Elvetett kőek három hónap múlva igen fölbugathatók, mert ennyi idő alatt a méh megtisztul a ragálytól. Egyebekben Marcis Árpád dr.-nak e lap f. évi 1. számában megjelent közlemény tájékoztal. J.

M. I. dr. Kalocsa. Korai zöldborsó az *Express*, korai vörösborsó az *Amerika csodája*. Mindkét fajta alacsony növésű. Elsőből 50-60 kg. a másodikból 60-70 kg. a szükséglet egy kat. holdra. Bármelyik magkereskedésben megszerezhető. L.

Sch. S.-né Herencsény. A gyümölcsfaoltvány elültetése után a legkedvezőbb körülmények között is csak a második, vagy a harmadik esztendőben mutatja meg gyümölcsét (őszibarack, kajszinbarack, esereanya, meggy és szilva). Ő hat éves korban teremnek az alma, körte, dió és mandula. Vásároljon törpe alanyra oltott gyümölcsfákat, azok az Ön céljainak legjobban megfelelnek. Törpefák bármely faiskolában kaphatók. L.

P. J. F. Boda. Kérdezőkérésére kielégítő választ nyera a „Köztelek” legutóbbi február 27-iki számának vegyes rovatában. Szerk.

Petényi gazdaság. Csabacsüd. 50 darab közepes erőben lévő öreg anyajuh megközelítőleg 25 élősúlyjal jól fogja bányáit szoptatni, ha naponta 30 kg. lucernaszénát, 20 kg. tavaszi szalmát, 10 kg. szárított cukorrépaszeletet, 5 kg. tengeridart és 5 kg. csirás buzaacsut kap. Ez fejenként 0'6 kg. szénát, 0'4 kg. szalmát és 0'4 kg. abrakot jelent. Megjegyzendő, hogy miután a fehéjében igen gazdag lucernaszéná a legjobb tejtakarmányok egyike, az abrak tetszés szerint mérsékelhető, sőt ha akarjuk, teljesen elhagyható, ha azt legalább kétszerannyi lucernával helyettesítjük, mely esetben azonban kevesebb szalmát fognak az anyák enni. Az esztendő toklyok és pálcák hizlására is nagyon alkalmas a lucerna, mert a növedéskállatok sok fehéjért igényelnek, de ezeknél már nem mellőzhető az abrak. Miután valószínű sulyukat nem ismerjük, 100 kg. élősúlyra és napjára a következő adagolást számíthatjuk ki: 2 kg. lucernaszéná, 0'5 kg. tengeridara, 0'5 kg. répaszelet és 0'5 kg. árpalékaacsut. Ha azonban kevesebb lucernát, de szalmát is kívánunk etetni, akkor több tengeridara volna adagolandó. Cs. J. dr.

Ó. D. A költségvetés elkészítéséért csak akkor jár külön díjazás, ha az illető, ki annak elkészítésével meg lett bízva, nem pályázik a költségvetés szerinti munkák végrehajtására, vagy ha a díjazás előre ki lett kötve. Nagyobb tartozási munkáknál rendszeren nem is egy, hanem több vállalkozót szoktak költségvetés szerinti ajánlatteikre fel-szállítani, mely esetben a legkedvezőbb ajánlattevő kapja a munkát, a többi semmiféle díjazásban sem részesül. Feltéve, hogy nem lett előre kötve, a szobanforgó esetben sem jár külön díjazás, annál kevésbé, mert a tartozási munkák esetleg későbbi időben még végre lesznek hajtva. Akkor is, ha a munka végleg elmarad, legfeljebb a készkiadásának megtérítéséről lehet szó. Megjegyzem még, hogy költségvetés készítéséért, a mérnöki és építészeti munkák díjazása szerint nem 2%, hanem a szobanforgó munkáknál 0'6%-jára, feltéve, hogy okleveles mérnök, vagy építész hajtana azokat végre. G. G.

Rocambóle. Mindenek szerint a házinyulak fejrühösségéről van szó, mely a fejről, ahol kezdődni ér sulyos fokra fejlődni szokott, az elülső és a hátulsó lábakra, sőt a gáttájékra és a külső nemiszervek bőrére is áterjedhet. Mint legkíméletesebb kezelés a Helmerich-féle rühkendes (körvirág 15 rész, hamuszir 8 rész, disznózsír 60 rész) alkalmazása jön tekintetbe, mellyel naponként a beteg helyeket, százság esetén a szőr lenyírása után bekenik és a következő bekenés előtt száraz vattával letérlik, majd 4-5 nap múlva a kezelt helyekről a kendesmaradványokat korpával való dörzsöléssel eltávolítják és három napi pihenés után a kezelést a gyógyulásig folytatják. Használható ugyanúgy a

Most jelent meg! Fontos újdonság!

Mezőgazdasági egyszerű számtartás
különös tekintettel az aranymérleg készítésére

Írta:

Ormándy János

ny. gazd. ak. tanár, kamarai igazgató

2-ik átdolgozott kiadás • Ára bértmentve 130.000 K

“PÁTRIA” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

FIGYELŐ

UJSÁGSZELVENY VÁLLALAT

Telefon:

József 62-06.

BUDAPEST

VIII., NAGYFUVAROS-U. 3/A.

Olvassa az összes bel- és külföldi lapokat és megküldi belőle mindazt, ami Önt érdekli.

Most jelent meg! Fontos újdonság!

A kereskedelmi trágyák története,
gyártása és használata

Írta: **enesei DORNER BÉLA**

3-İK, TELJESEN ÁTDOLGOZOTT ÉS BŐVÍTETT KIADÁS
177 SZÓVEGKÉPPEL

Ára 182.000 korona és postadíj külön

“PÁTRIA” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

perui halzsam is ugyanannyi spiritusszal, szintugy a coptin 10 rész tengeri olajjal összekeverve. Minthogy a házinyul bőre rendkívül érzékeny, bármilyen szer alkalmazása esetén nagyon kiméletesen kell a bedörzsöléseket végezni, a nem beteg bőrresek bekenésétől, benedvesítésétől pedig tartózkodni és a bőrnek kipirosodása vagy fájdalmassága esetén a kezelést néhány napra félbeszakítani kell. A ketrecek fertőtlenítésére megtisztításuk után forrásban levő luggal hő leöblítés és kisikálás ajánlható. A herezacskó elváltozása alighanem eleintén a rühösség következménye és ez esetben hasonló kezelést is igényel. Amennyiben netalán a nyulak sajátos nemiszervi betegsége, az u. n. nyulsyphilis (spirochaetosis) volna a betegség, amit pontosabb vizsgálattal és a váladéknak mikroszkópos vizsgálatával lehetne megállapítani, ezüst salvarsan nátrium vagy neosalvarsan izombafecskendezése volna megokolt.

M. J. dr.

Saborsky Ede és Társa

Budapest—Wien

szarvasmarha-, sertés-, borju- és juhbizományosok

IRODAK: Sertéságóhíd, telefon: József 18-30
 Marhavágóhíd, telefon: József 18-39
 Sabornak láván lakásának telefonoszáma: József 44-17
 WIEN IRODA: III., St. Marx.
 Telefon (Inzeruban): 22-31
 Küldemények címzése: Budapest-Marhavágóhíd
 Budapest-Sertéságóhíd Wien, St. Marx
 DUTALAN VÁSÁRI JELENTÉSEK 1023

Ültessen gyümölcsfát!
 Ungváry József
 Faiskolája
 Czeyled
 Budapesti irodája
 VI. Andrássyut 50. Telefon 102-72
 Kerjen árjegyzéket

Világszabadalom!
Forró nyárban sem kell jég,
 ha húst, tejet, tojást, sört stb.
önműködő A-S géppel hűt
 mely ily bámulatosan egyszerű:

Egyedárúeltűs:
 Budapest, V., Kéháry-u. 4.
 Telefon: 13-91
 Wien, IM., Kegeligasse 27.

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
 Sürgőnycim: Rozula
 Telefon: 194-61 és 171-50

Ajánl: eredeti észak-németországi takarmányrépamagvakat, cukorrépa magot, ólomzárólt lóhere- és lucernamagvakat és egyéb gazdasági vetőmagvakat

Mangalica tenyészkocák
 50 darab hasas, átvészelt, 1 1/2 éves tenyészkoca, májuszban fűdzenak, 140 darab 10 hónapos tenyészkoca eladók előbbeszőrösen első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett tenyészetemből. **CSORAJI JÓZSEF GAZDASÁGA,** Csobaj, Szabolcs m. Vasútdőlmás: Tokaj. 7244

Villamos.
 telepeket, berendezéseket tervezünk, építünk és karbantartunk. Rádió-berendezések. Szerelési anyagot, izzólámpát raktárról szállítunk

Hoffer és Szommer mérnökök
 Budapest, VI., Eötvös-u. 29. 1575 Telefon: 49-03

Makói dughagyma
 fajtiszta, valamint **hagymamag** szavatolt csiraképeséggel, éppugy **édesnemes tormadugvány** a legolesőbb napi áron.

Áruforgalmi R.-T., Makó
 Postafiók: 18. Telefon: 48
 Sürgőnycim: Mandi Makó 7197

Törv. védve

LUKRECIA
Lószerszám-festő és impregnáló

általánosan elismert, legtökéletesebb és szolidan kalkulált legelőnyösebb **szerszámkenőcs.** Kb. 5, 12 1/2 és 25 kilós bádogkannákban kapható.
 Gyártja és szállítja: 7347
Vad és Takács, Pestujhely

Apermetező
lelke a szeleer.
 Ha biztos akar lenni abban hogy jót kar, ügyeljen a **Vulkán** védjegyre.

Vulkán szelepek, Vulkán tömlők
 mindenütt kaphatók.

CHINOIN gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. **UJPEST**
 Telefon: 163-36, 133-54, 85-39

Malacok bélférgessége ellen:

Kebal

Az összes **bélférgeket** néhány nap alatt **biztosan elpusztítja és elhajtja.**
 Egyszerű a kezelés! 1/2-1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait.

Megrendelésnél az állatok testsulya megjelölendő!

Csak sértetlen CHINOIN-plombával ellátott doboz valódi. Plomba nélkülit ne fogadjunk el!

Juhok, szarvasmarhák méteykórja ellen:

DISTOL

Egyszerű a kezelés!
Föltétlen biztos a gyógyulás!
 Ne várjon addig, míg állatjai leromlanak!
DISTOL-rendelésnél az állatok testsulya megjelölendő.

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtekintélyesebbek. 7194
Egyedül gyártók:
HAIENKER SÁNDOR
szövő, fonat és kerítésgyártó
Budapest, VIII.,
Üllői-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
Kiszállítás: Magyarországi és külföldi
drótfonatokkal.

Alkalmi vételei!

Teljesen új, 10 HP szivógázmotor, generátorral, normál tartozékokkal, elsőrendű gyártmány, júlianus áron eladó. Kedvező feltételek. **Farkas gépgyár, Budapest, VIII., Erdélyi-utca 13.**
Telefon: József 36-93. 7349

Unió Műszaki és Gépforgalmi R.-T.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 72.
Jutányosan elad: 19- és 21-soros, Losonc gyártmányú új vetőgépeket, 45, 50-60 és 80 lóerős, gyárilag javított szivógázmotorokat, 4 HP Máv. és 8 HP Hofherr és Schrantz gyártmányú gőzlokomotivokat. 7317
Felhívásra előad ajánlatot és bővebb felvilágosítással szolgálunk.

A Csanádi Püspöki Uradalom püspöklelei gazdaságaiban termelt következő vetőmagvak kerülnek eladásra, míg a készlet tart:

Tavaszi buza, tavaszi árpa, tavaszi zab. Zabosbükköny. Eredeti makói hagymamag. Mák és bab.

Ezenkívül 5000 darab 1 éves, kiválóan fejlett spárgadugvány. Vetőmag tavaszi buza áras rendezési áron felül 30% felár, többiek ára a tőzsdén jegyzett legmagasabb ár. Érdeklődők Jóságigazgatósághoz, Makóra, forduljanak. 7334

Szőlőoltványeladás

A **Kompolt-parádi Hitbizományi uradalom** feldobrői kerületének oltvány-szaporító-telepéről az 1925. évi tavaszi szállításra az alábbi gyökeres szőlőoltványfajok kerülnek eladásra: **Olasz Rizling, Hárslevelű, Ezerjő, Kövidinka, Leányka, Fehér és piros gyöngyszőlő (Chasselas), Pipária Portális vessző.** Az oltványok alanya Ripária Portális és a fajtisztaságért az uradalom szavatol. Az eladási feltételekről felvilágosítást nyújt az uradalom jóságigazgatósága **Kompolt, u. p. Kál, Heves m.**

Kiválasztással javított és államilag elismert közepeskorú, bőtermő **Belona-burgonya, továbbá javított-bőtermő Bismarck-burgonya, Fruwirth-féle igen korai barna sójabab és nemesített, zárt tokú francia kék makó**
megrendelhető: 7348

Szolid-gazdaságok növénynemesítő telepénél, Mezőlak, Veszprém megye.

Alapítva 1882
Rácsos kapu, ablak
Bajor Ignác
Budapest, V., Váci-ut 16.
Telefonszám: 14-37 1562

Ön gazda?
Törv. védve Ne neveljen egereket terméséből, vagy en azonnal egy

gáz-egérirtót!
Biztos eredmény!
Egy gázfejlesztő-töltény (29.000—K) kb. 3 holdat mentesít minden kártékony állat- és bogártól. 7332
Egy készülék ára Budapesten **690.000—K**, viszonteladókknak, ügyelőknek megfelelő kedvezmény. Nésson, mert nagyszámú megrendeléseink vannak és írjon:
Schacherl-Paller-nek, Budapest, IX., Rávin-tér 8.

A Magyar Föld Részvénytársaság sarkadi béruradalmában a következő **vetőmagvak** eladók:

„F” lófogú nemesített tengeri lucernamag
Fleischmann-féle utántermés, nemesített Puttyi, cinquantinó és fehér gyöngy-államilag ölmézárólt fehérbarcás 7312
a Magyar Föld R.-T., Budapest, V., József-tér 1. Telefon: 76-60

ÓVAKODJUNK SILÁNY UTÁNZATOKTÓL

„IRUS-MŰVEK” MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 21.
Telefonszám: 97-62
Sürgönyeim: „MIRUS”

Specialitásként szállít azonnal a **legjobban bevált szab. eredeti „IRUS” darálókat** és **MALOMBERENDEZÉSEKET** „Nordmühlbau” hámozógépeket az összes gazdasági magvak, szálás és rostos termények feldolgozására

Továbbá szállít **NEUMEYER** Herkules **motorekét** 4- és 3-vasú szivógáz-, petróleum- és benzinüzemre
A modern technika legtekintélyesebb alkotása
Szánt Arat Csépel Vontat
Elsőrendű referenciák 874 Legmesszebbmenő jótállás

Egyesült Német-Magyar **ENGELÉN-KANITZ** növénynemesítő gazdaságok
Anyatelepek: Bayern, Büchling, Post Altenbuch; Berekböszörmény, Bihar megye; Kállósemjén, Szabolcs megye
Ajánlja tavaszi vetésre

Eredeti Engelen nemesített sárga zabját
bevezetve a német „Hochzuchtregisterbe”

Legtöbbet termő zabfajta Többtermelés 100%-ig
Szárzástól végtelégig bírja Nagy szalmatermést ad
10 nappal korábban érik

Az Engelen-zab, kivéve az 1924. évi katasztrófálsan rossz zabtermést, több éven keresztül az ország különböző vidékein, a legkülönbözőbb talaj- és csapadékvizonyok között, minden esetben többet termelt minden más zabnál.
Az Engelen-zab ára, ab feladóállomás, a fizetés napján érvényes budapesti tőzsdéi hivatalos középár + 40% nemesítő felár.
A zab ára előre fizetendő **Budapesti Iparbank R.-T., Budapest, Eskü-tér 8.** címre, Kanitz László folyószámlája javára. Tekintettel a még rendelkezésre álló eszköz mennyiségére, kérjük a befizetést csak a megrendelésnek általunk táviratilag történő elismerése után eszközölni.
A megrendeléseket az előrehaladott időre való tekintettel kérjük táviratilag eszközölni **Kanitz László, Berekböszörmény, Bihar megye, címre.**
A megrendeléseket azonnal, táviratilag elismerjük, zabot azonnal szállítjuk.

7345
Egyesült Német-Magyar Engelen-Kanitz Növénynemesítő Gazdaságok

Bérszántást
rigolozást vállal kérendszerű 25-6s Fowler-garantúrával **Grüner Miksa, Budapest, II., Lövőház-utca 6. sz.** 7293

Nagybirtokoknak fontos!
A különféle mezőgazdasági gépek és gépek **racionalis kihasználása és műszaki felügyelete** céljából német mintára **bizalmi állást keres nagybirtoknál** németbirtokalmi, 40 éves, nős gépészmérnök, sokoldalú mezőgazdasági műszaki gyakorlattal. Tizenöt év óta Magyarországon él. **Legjobb referenciákkal bír.** Szíves érdeklődéseket „Racionalis üzem” jellegre **Leopold Cornál** hirdetőjébe csak Budapest, VI., Teréz-körút 3. (telefon: 7-73) kérék. 7350

Utmenti ákác-, nyár- és diófát
erdősítésre ákác-csemetét, szőlőoltványt, európai szőlővesszőt stb., stb. szállít: 7327
UNGHÁRY, Nagykörös.

TRIÓRÖK
marott sajtakkal minden gabona tisztítására.
Cseplőgészítők

Törekrosták. Mindennemű lyukasított lemezek. **Vetőmagtisztítótelepek**
Lucerna- és lóheretisztító triórök
STAEHL és LENNER triórök és lemezlyukasztógépek részvénytársaság
Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

Gőzsántáshoz, csépléshez
és egyéb mezőgazdasági célokra legolcsóbban és előnyös feltételek mellett szállítható

Karwini szén
URBÁN
Szénkereskedelmi Részvénytársaság
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 17.
LARIŠCH-MÖNNICH-féle KARWINI Bányák EGYESDARUSÍTÁSA 7336
Telefon: 53-40, 53-41, 53-42, 172-78

58260/1925. II. 2. szám.
Árverési hirdetés.
A nagytelnyai m. kir. állami zöldségtermelő telepen
motorok, motor- és gépalkatrészek, mezei vasúti kocskik, pénzszekrény, ócskavasak, kocskik, melegágyi ablakkeretek, ekék, gazdasági eszközök stb. stb.

1925. évi március hó 3-án d. e. 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen azonnali készpénzfizetés és rögtönai átvétel kötelezettsége mellett a legtöbbet ígérőnek a helyszínen (ill. zöldségtermelő-telep, Nagytelnyai) el fognak adni.
Bővebb felvilágosítást **Németh József** gazd. tanácsos, kertészeti főfelügyelő (m. kir. földművelésügyi minisztérium, I. em. 111) és helyszínen a telep vezetősége ad.
Budapest, 1925. február 17.
7361
M. kir. földművelésügyi miniszter.

Mezei egerek, varjak, szarkák halomra döglenek, ha azonnal alkalmazza az **foszforszőrpöt!**
Erlős ragadozók ellen Strychnin comp. W. Vulpes granát helyben marasztalja azonnal a ragadozókat!
Neutralin, az ideális fegyverolaj, utánrozsódás kizárva! **Express, búrolaj** puhít, konzervál, **vizhatlanít!**
Mérgekhez hatósági engedély! **Wirker, vadászpálka, Rákosheresztur (Budapest mellett) Telefon: 12**

FORDSON traktor Szánt, vet, csépel, vontat, arat. Olcsó és üzembiztos. Ára 623 dollár és 18,000.000 kor. vám és fuvar.

FORD személyautó Nyitott, 5 személyes, önindítóval és villamosvilágítással, komplett, 88,000.000 korona.

FORD gyorsteherautó 1200 kg. teherbírásra, önindítóval, villamosvilágítással, karosszeria nélkül 65,000.000 korona.

Eredeti alkatrészek állandóan raktáron!

Szvaton és Kucses **FORD gyárak autorizált Képviselete** SZEGED, Fehétesas-utca 22. — Telefon: 14-28

Állatokat legjobban értékesít:

LUTTER BÉLA ÉS TÁRSA
ÁLLATBIZOMÁNYI ÉS KERESKEDŐ CÉG

Budapest, VII., Erzsébet-körút 9., I. em. (New-York-palota) Telefon: József 35-10

Szállítunk: FEHÉR VAGY TARKA JÁRMOSÖKRÖKET, TINÓKAT ÉS MINDEN HASZONÁLLATOT

Csereüzleteket kötünk. 7159

Állatküldemények címzendők: Szarvasmarha, borju, és juhoknál: Budapest-Perencváros, Marhavásártér. Sertészeknél: Budapest-Perencváros, Sertésvásártér.

Répmag

sárga olajbogyó, 12 éven át szelektálással nemesített tarkarmányrépmag legalább 50 kilogrammos tételekben eladó. Fajazonosság, csirkepeesség, tisztaság garantálva.

Tömörkényepéteri gazdaság
vasut és posta: Kistelek. 1038

ERDÉSZETI MAGVAK

és csemeték, gyümölcsfák és vadoncok, úgy belföldiek, mint külföldi eredetűek

SÁNDOR IMRE UTÓDANÁL: **BRUCK és MOLNÁR** magkereskedőknél

Budapest, Vilmos császár-ut 61. Telefon: 85-64 Székesfehérvár. Telefon: 337

Juhtenyésztés és gyapjuisme

Irta: Kovácsy Béla. Ára 35.000 K és postaköltség "PÁRIA" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Ulási-ut 25

Örkényen vagonba rakva **eladó** 10-15 vagon **elsőrendű**

TAKARMÁNYRÉPA

métermázsankint 30.000 kor., azonnali szállításra. Tulajdonos: **Jakab Mihály, Pusztavacs, Pest megye.** 7337

Szőlőoltvány- és vesszőeladás:

a Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T. érdekkörébe tartozó szőlőtelepeken (Ecsöd, Kállósemjén, Hatvan, Naszály) különféle államilag engedélyezett és ellenőrzött, **Ripária Portális** alanyon levő **egyenes szőlőoltvány**, továbbá **hazai sima szőlővesszőfajok** kerülnek eladásra. A részletes eladási feltételekről felvilágosítást nyújt, előjegyzéseket, valamint megrendeléseket elfogad a Nemzetközi Borkereskedelmi Részvénnytársaság gazdasági osztálya, Budapest, IV., Egyetem-utca 2., I. em. Telefon: József 154-52 7310

GOLYÓCSAPÁGYAK
minden méretben raktáron. Javítást vállalunk.

TRANSMISSZIÓBERENDEZÉSEK
tervezése és szállítása.

Mindennemű üzemszükségleti cikk.

JAU SZ TESTVÉREK Budapest, VI., Teréz-körút 37. Telefon: 150-44 1507

Muraközi
igás tenyészkancák, tenyészmének, választott csikók ismét kaphatók

magyar halárállomásra állítva, esetleg közvetlenül a tenyésztőknél közvetítjük.

E. VAJDA
(ezelött: Idős HEINRICH MÖR)

lónagykereskedés és lóvásárló-ügynökség

ČAKOVEC (Csáktornya)
Medjimurje, Jugoszlávia.

Sürgönyeim: VAJDA Čakovec Jugoszlávia. 7195

Rocsik, gummikerekek, lószerszámok, nyergék

az elismert kiváló minőségekben, legolcsóbban beszerezhető

Egyedül eláruló hely:

Waitzner Rezső cég, Budapest, VII., Akácfa-utca 23 gyártelepén. 1206

Fehérbárcás, ólomzárolt

LUCERNAMAGOT

1924. évi termést, elsőrendűt szállít.

"Agrária" magtiszítótelepe, Szeged, postafiók 31. 7343

KEMNA J. GŐZEKEGYÁR

Budapesti iroda: VI., Vilmos császár-ut 51.
TELEFON: 91-21
SÜRGÖNYCIM: **KEMNA 9121 BUDAPEST**

Breslauer törzsgyáram gyárt és szállít azonnal, vagy a legrovidebb idő alatt saját gyártmányu, szabadalmazott

forrógőzekekészleteket

új, vagy használt, de gyárilag teljesen kijavított, szavatoltan üzemképes állapotban. Továbbá általánosan elismert, saját gyártmányu

tárcsásboronás Kultivátort
5 méter munkaszélességgel 16-os, 20-as és 24-es készletekhez és 275 méter munkaszélességgel 10-es, 12-es és 14-es készletekhez. Kapható továbbá mindenféle

ráakasztó- és szántókészülék
valamint legújabb szabadalmazott

altalajturó
törés elleni biztosítással. Azonkivül kaphatók saját gyártmányu

forrógőzuti hengerek, motoros utihengerek
minden nagyságban és súlyban, legújabb szabadalom szerint.

Itt Budapesten állandóan dusan felszerelt raktáram van mindenféle **Kemna-géphez szükséges alkatrészekből** és **gőzkesodronykötelekből**. Szíves megkeresésekre minden megkívántatott felvilágosítással azonnal szolgálunk.

KAUFMANN ÉS TÁRSA

szarvasmarha-, borju-, juh- és sertésbizományi üzlet

Budapest, Baross-tér 14., földszint
(Keleti p. u. mellett) 1055

Irodai telefon: József 41-91

Sürgönycim: "KAUFMANN, BUDAPEST, BAROSS-TÉR 14."

Tehenészet és jármosökrötelep:

VII., Bibor-utca 12. Telefon J. 21-65

SZÁLLIT VESZ

fehér erdélyi import fiatal jármosökröket, továbbá megrendelésre fiatal jármosbivalyokat és valódi tordai és szásztróni szilaj-tinókat

prima fehér, bastard és varastarka jármosökröket, továbbá elsőrendű hasas és friss borjas teheneket, tenyésztőszőkeket, anyakocákat, anyabirkát és mindenféle vágómarhát.

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának növénynevelő üze me, Alsóbogárd, u. p. Ozora a koránérő, bőtermő, államilag elismert

Gyérey-féle fehér lófogu tengerire

megrendeléseket elfogad és azt azonnal szállítja. A tengeri érsi ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vehető, gyorsan fejlődő, magas és levéldus száránál fogva **esalamadévetésre is kiválóan alkalmas.**

Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.

A válogatott és lehegyelt csövekről származó **vetőmag ára: 100 kg.-nál nagyobb tételeknek vevő zsákjaiban, Pinczehely állomáson feladva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg.-nál kevesebb rendelésnél 100% felárat számítva.** Vevő kívánságára a szállításhoz új zsákokat adunk és azt beszerzési áron számítjuk. A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.

A vételár a tolnaozori béruradalom jószágfelügyelősége címére, Tolnaozorára küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető.

7278

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ

okl. gazda, gazd. egyf. igazgató, v. bérő és jószágigazgató

BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5. I. 8. (Rökus-kórház mellett) Telefon: József 54-44

O. F. B.
ENGEDELY OKIRAT: 472-28. 82

Elvállal: Mezőgazd. és ház ingatlanokra vonatkozó eladási, vételi, bérleti és peres és birtokreform-ügyekben szakértői szerepet. Vegyes és választott bírói megbízást Birtokok jövedelmező kezelésének irányítását.

VEGYESEK

Szlovenszkon 250 holdas birtok megvételre, több 200-600 holdas birtok bérletbe, esetleg parcellázásra keresetlik. Forenzy Géza ny. Járásbíró, Kassa, Marilnovics-u. 20. 459

Bárhöl az országban vállalkozóknak, kikahérkésít **kocamiskárokat** (1. 150, 2 aranykorona, a kocák nagysága és száma szerint). **Mohácsy Jenő** állatorvos, Debrecen, Teleki-u. 98. sz. Sürgőnycim: Kasztrál. 845

Cukorrépa-művelést honápos munkát keres Tóth Pál, vállalkozó, Békéscsaba, Szarvasi-út 29. 921

Gyapjút kártólára és fonásra keres Tóth Pál, vállalkozó, Békéscsaba, Szarvasi-út 29. 921

Zala megyében, nagyváros határában, vasúti gőcpont közvetlen közelében, 700 kat. hold bérletre **társat** vagy albérletet keresek, aki teljes biztosítékot nyújt és megfelelő tőkével rendelkezik. Tehermentes és sortésmentesítés, hízalásra helyviszonyok mellett kiválóan alkalmas. Major bőséges gazdasági épületekkel a városban van. Megkeresések: Kézsguidics Péczy László birtokoshoz intézendők, Kiskomárom, Zala megye. 979

Mezőgazdasági munkásokat keresek, akik a munkáikat vállalják. Jäger Sándor, Tápó-ság, Pest megye. 1041

Veszünk és eladunk szénát, szalmát

és egyéb szalastakarmányt bármily mennyiségben. Préselőt saját présgéppel végeztetjük.

Fischer József takarmánykereskedelmi R.-T., Budapest IX., Remete-utca 1. Telefon: József 41-72 Sürgőnycim: Setaalisher Budapest 1109

Mezőgazdasági munkákat elvállal, úgy az aratási, mint az őszi és téli munkákat, valamint a gazdaságban előforduló összes munkákat is. Bármennyi egyénre legyen szükség, azt beállítja. Szívos megkereséseket kér **Rekker IIIés, Rábahidvég, Vas megye.** 1042

ELADÁS

Riparía - vassző, nagyobb mennyiségben, ugyanitt szalmaprés, léörre eladó. Uradalom Patnok. 917

Takarmánycukorrépa kilogrammonként 20.000 koronánál. Prima tavaszbuza vetőmag 40% felárral, eladó, vevő szakjában. Uradalmi Intézet, Károlymajor, Csorvás, Békés megye. 63

Eredeti Westfalia műtrágyaszórógép, négy méter nyomszélességgel, használt, de kifogástalan karban alkalmi áron eladó. Braun és Úrmányi, Budapest, Országház-tér 10. Telefon: 189-86. 414

Gőzekokötél, 450 méter vastag, teljesen új, alkalmi áron eladó. Braun és Úrmányi, Budapest, Országház-tér 10. Telefon: 189-86. 414

Eladó kettősrendszerű gőzekogarnitúra (Burrel-gyártmány) teljesen üzemképes állapotban. Megtekinthető Istvánffy Sándor gazdaságában, Pusztapó, Szolnok megye. 837

Hitelképes egyéneknek szállítunk Mátranovák állomásról cselebréneket alkalmas csorbák- és nyírdörög-tűzfűt. Tízetendő harmadrészesben készpénzben, kétharmadrészesben pedig váltóval, kamat-térítéssel aratás után. Fa- és Árukereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V. Nagykorona-utca 24. Tel.: 57-33. 881

Bükkönymagot tavaszi ajánlok legelősebben kisebb-nagyobb tételben. Bogdán Miklós, Budapest, Erzsébetkörút 9. 914

Lokomobil 8 HP Clayton Shutlworth teljesen jókarban, 40 millióért eladó. Gróf Serényi, Vácudka. 1037

Kölber hintó, alig használt, félfedeles, olcsón eladó. Bogdán Miklós, Budapest, Klauzál-tér 1. 918

Cseplőgarnitúra, 6-os, gőz-ágyval felszerelve, jókarban levő, 100 mázsa buzáért eladó. Juhász Sándor, Csány, Heves megye. 918

Spárgagyökér korai argentin darab eladó a győri Székes-káptalan szentpál gazdaságában. Posta és vasútállomás Győzremere. Árak: 2 éves 100 drb 100.000, 1 éves 100 drb 75.000 korona. Csomagolás önköltségi áron. 970

Birtok 3000 k. hold területű, szobás kastély, meléképűletekkel, jelző 61- és holtföldszelvéssel 30 millióért eladó. Ajánlatok „Keresztény” vevő előnyben 1918” jelleg alatt a kiadóhatalba körtnek. 1018

Melasse-takarmány erőtakarmányok: **csontliszt** szénsavas mész **vér liszt.** **Unió Művek R.-T.** Budapest, IX., Soroksári-ut 18 Telefon: József 51-14, J. 13-17

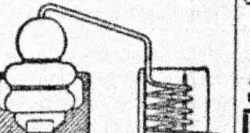
Középbirtok birtokreformon átment, négyszázholdas prima, mindent jól termő homokos agyattalajjal, ószi vetésekkel gyümölcsösökkel, erdővel, bőséges épületekkel, 615-és holtföld, tizenöt szobás, vízvezeték, villanyvilágításos kastélyal (parkban), tizsamenti nagyfogyasztó vidéken, készpénzért jutányosan eladó. **Tokaji Nagy László, Budapest, VIII., Stáhy-u. 5.** (Telefon: József 54-44) 1083

WD 70 1600-as alig használt, legjobban karban levő **motorzáró-éke** eladó. **Hütter György, földb., Samed, Baranya m.** 1036

Vadonutaj félalajteljes kocsit (Eszterházy-jellegű) 29 millióért eladó. Ugyanott 81 fajliszt, előhasznált mangalica koca, három nyolchónapos kocsabűd, két másféléves Ártány. Záborszky Boldogkő-váralja, Abauj megye. 1078

Takarmányherez, felporított, előzva, 81 száz mázsa eladó. Valkó, Szék. Komárom megye. 1076

Több vadászfegyver alkalmi áron eladó. Pontes Jendrasi 5000 koronánál küld. Knöbl F. Budapest, Baross-u. 17. 1079

Legújabb rendszerrel ellátott lapomlátható **tisztázó pálinkafőzőüstök** 60 literes 120 literig állandóan rakítáron. **Pálinkafőző- és mosástűk** vörösrézából, rézgálic, rafia, rézképor, Balaton- és Veremorel-rendszerű, továbbá **Chaudoir- és W. M. Csepel-jegytű szőlőpermetezők** a legelősebb gyári áron beszerezhetők. Szontágh Pál rézárgyár, cégfőnök Terény Samu, Budapest, IX., Üllői-ut 19. 2207

GAZDASÁGI **NYOMTATVÁNYOK** vállalatunk nyomtatványosztályában szerkeszthetők be. Árjegyzéket legyzen küldünk: „PÁTRIA” irod. vállalati és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Nagybirtok

reformon átment, 1900 kat. holdas, Dunántul nyugati részén, kitűnő talaj, fekvés, komplett 615- és holtföldszelvény, gyárak, tizenötgy-szobás szép kastélyal, eladó. Ugyanott, ugyanilyen testvérbirtokra: **három-egy milliárd olcsó kölesét keresek.** Tokaji Nagy László. Budapest, VIII., Stáhy-u. 5. (Telefon: József 54-44) 1082

Hutýra-Marek: Állatorvosi belgyógyászat már teljesen kapható! I. kötet ára 154.000 K II. kötet ára 308.000 K Postadíj külön. „PÁTRIA” R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

Első Bolgár Magkereskedés NIKOLA BONEFF Budapest, IX., Lónyay-utca 20. sz. Fiók: Gornya Orehoviza (Bulgária) Különlegesség: Zöldségmagvakban Kérjen előnyárjegyzéket! 7089 Kérjen előnyárjegyzéket!

Ványolt cseledezmánkat és munkabakancsokat olcsón szállít Benedikt Mihály, Kiskunfélegyházán. 11751

Szerszámfát, talpat, küllöt stb. épületfát, deszkát gyalutva is, legelősebb termelői árabon szállítok bármely állomásra **WOLLNER KÁROLY** fűkereskedő **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY** Telefon: 78 1701

VÉTEL **Keresünk megvételre** fajtiszta egy darab bécsi kék és egy darab belga óriás baknyulat. Ajánlatokat az ár megjelölésével kértünk: az orozai búruradalmi kertészete, Tolnaországra ömre küldjétek. 1077

Hajdunánás határában katasztrális holdnyi gazdaságban 615- és holtföldszelvéssel beszonóberbe kiadó, vagy tükörös közreműködő társ keresetük. Csak személyesen tárgyalók. Csorvássy Andrá, földbirtokos, Hajdunánás 1075

BÉRLET **Bérletet** keresek, fejéremegyei prima minőségű, 1000 holdig, esetleg azonnali át vételre is. Ajánlatokat „Bácskai Gazdálkodó 1040” címen a kiadóhatalom továbbít. 1040

Öszre bérlelnék Dunántul legelősebben Szabolcs megyében, három-öt száz holdas jó birtokot előzetes egyeztetéssel, uradalkassal, kék garancia mellett, 415- és holtföldszelvéssel. Takarmányfőzőket leltárdag átvételre. Ajánlatokat „Dunántul 1074” jelleg alatt a kiadóba kérek. 1074

KNUTH K. MÉRNÖK ÉS GYÁROS Budapest, VII., Garay-utca 10. Telefon: József 10-75 **Vizvezetékek** **Központi fűtések** **Száritóberendezések** **KNUTH-K**

Eredeti MELICHAR-féle „UNICUM-DRILL” sorvetőgépek

Ismét szállithatók: Árajánlattal Készséggel szolgál:

Eredeti MELICHAR-féle „IMPERATOR” sortrágyázók

BÄCHER RUDOLF **Eredeti MELICHAR-féle „IDEAL” répavetők**

Eredeti BÄCHER-féle ACÉLEKÉR **BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 60.**

Eredeti MELICHAR FERENC **Eredeti DEYL-féle répakapálók**

Sürgőnycim: **KULTUR BUDAPEST**

TELEFON: 28-02 és 19-57

**A középirtok legalkalmasabb szántógépe az
Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet**

Kneusel-Herdliczka mű.

Teljesítménye óránként 1 magyar hold.

Rendkívül jutányos áron szállítja:

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő Részvény-Társaság

Budapest, V., Nádor-utca 38.

Telefonszámok: 63-43, 63-44

Sürgőnycim: Fundamentum Budapest

Közvetlenül a gazdáktól vásárol és elad. Export-Import

ERDÉLYI MÁRK

gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzeke-bérszántó vállalat

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Telefon: 191-17, 194-35

Sürgőnycim: „Gőzeke” Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST

legmodernebb, túlhevítő, majdnem teljesen új gőz-
ekével, vállalja továbbá:

gőzekekészletek, billenőekék teljes gyári javítását, új tüzszekrények építését, minden-
nemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzekhez raktárról, vagy
készít és javít rendelés után.

Modellek után acélföntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Készít bármely

Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője. Állandóan
raktáron tart és azonnal szállít új

gőzesodronyköteleket

minden méretben, eredeti gyári áron. 7214

Gőzekebérszántást

őszi és tavaszi szántást, gyepfőrést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősítek mély rigolirozását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld

7180

Telefon: József 58-68 Sürgőnycim: Wolffeke Budapest

Németországi importból utántermelt fajliszt
Prof. Wolthmann, Deodora és Weisse Riese

vetőmag-burgonyára

előjegyzést elfogad és lehívásra szállít ifj. Wilczek
Sándor mezőgazdasági irodája, Budapest, V. ker.,
Nádor-utca 14. Telefon: 125-71 7339

TEJGAZDASÁGI

eszközök és berendezések
mint encenbergi fejővödörök, fejőszilkek, tej-
bödönök, tejmérők, tejhűtők, kannák stb.

Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése

A világhírű LANZ tejfőldőgépek vezérképiselete

AJÁNLATLAL SZOLGÁL:

HAHN ARTHUR és Társai

BUDAPEST, VIII., ULLÓUT 52/B

Sürgőnycim: CASE BUDAPEST 224

TÖZEGKORPÁT

ALOMTÖZEGET

légszáraz állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.

Közponi iroda:

Budapest, VI., Teréz-körút 26.

(Pyramis helyiségben)

Telefon: 65-48, 65-49, 65-50

Interurbán: 196-87

Termelőtelep és gyár:

Fonyód (Somogy m.)

7128

Magas hatások
még változó vízmennyiségnél is.

Egyszerű szerelés.

Egyszerű beépítési mód,
melynél a kényes és költséges épít-
kezés nem szükséges.

Magas fordulatszám,
melynél a közlőmű könnyű, olcsó.

Teljes üzembiztonság.

Olcsó ár.

Kedvező fizetési feltételek.

A szabadalmazott

Bánki viziturbina

malmok, villamosközpontok, fűrésztelepek és gazdaságok elavult, nehézkes
és rossz hatásfoku vizikerekeinek pótlásával nagy előnyöket biztosít.

Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.

Sürgőnycim:
DIPLINGS

Budapest, VI., Országbíró-u. 33.

Telefon:

76-94, 133-86

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Vizmérésekhez mérnököt díjtalanul küldünk.